

BUDAPE

Magyar Nemzeti M

DELBÁCSKA

Közvetítés és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőncím: „Délbácska“
Novisad. Postatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1929. április 7.
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy hóra 40 din., három hóra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

A zöld hitel

A súlyos gazdasági viszonyok a munkanélkülieken kívül elsősorban a kisgazdákat sújtják. Az őstermeléssel foglalkozó kisbirtokosok sorsa, nemcsak ma, hanem már a háború előtt is igen súlyos volt. Próbálkoztak is mindenféle eszközzel segíteni rajtuk, de ez sohasem járt eredménnyel. A gazdák adósságba keveredtek, amiből nem tudtak szabadulni, nagy teherként nehezedett ez rájuk, különösen azért, mert megnehezítette őket abban, hogy terményeiket megfelelő áron értékesíthessék. Az eladósodott gazdának különösen tavasszal van szüksége pénzre és ilyenkor el kell fogadnia minden hitelt, amit kínálnak neki. A hitelezők persze nem a gazda érdekeit nézik, hanem a magukét és a törvényt messze meghaladó kamatokat számítanak fel. Igaz ugyan, hogy ezt olyan formában teszik, mintha nem követelnének túlmagas kamatokat, lényegében mégis csak ezt teszik. A gazda nagy pénzhányában ugyanis kénytelen a még lábon álló búzáját eladni a nagy tökével rendelkező kereskedőnek, aki viszont igen alacsony árat fizet, hogy három hónappal később, az aratás után, jóval drágábban eladja az olesón vásárolt búzát. Ezt nevezik zöld hitelnek és ez fojtogatja kisgazdáinkat.

Az elmúlt évben például 200 dinárért vásárolták össze a kereskedők a búzát, a melynek ára aratás után már 240 dinár volt. Négy hónap alatt tehát negyven dinárt kerestek métermázsanként, ami mintegy 60 százalékos kamatnak felel meg. Ez mindenél beszédesebb bizonyíték amellet, hogy milyen káros a földmives lakosságra a zöld hitel. Addig a földmives nép nem fog szorongatott helyzetéből szabadulni, amíg ennek a zöld hitelnek a szomorú intézménye meg nem szűnik. Ezt a körülményt felismerte a mai kormány és elhatározta, hogy segíteni fog a gazdatársadalmon. A költségvetéssel és a pénzügyi törvénnyel egyetemben törvényt hozott az állami földmives bank megalapításáról. Eredetileg csak háromszáz millió dinárra tervezték ennek alaptőkéjét, de ha szükségesnek mutatkozik, ezt egy milliárd dinárra is felemelhetik.

Az állami földmives bank megalapításánál természetesen a különböző gazdasági körök véleményére is kíváncsi a kormány és ezért felszólította ezeket, adjanak véleményt arról, hogy elegendő-e az a háromszáz millió dinár, vagy nagyobb összegre van-e szükség az ország gazdatársadalmának. Nem tudjuk, hogy milyen véleménnyel lesznek a közgazdasági tényezők, mi azonban azt hisszük, hogy a kormány nagyon jól ismerte a földmivesek pénzügyi helyzetét, amikor már most úgy határozott, hogy szükség esetén még egy milliárd dinár kölcsönt is folyósít.

Százharminckét embert megölt a vihar Amerikában

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok nyugati részén nagy vihar pusztított, amely Wisconsin, Nebraska és Jova államokban nagy károkat okozott. A halottak száma eddig 132, de ez a szám valószínűleg még növekszik, mert a vihar számos olyan farmot pusztított el, amely magánosan állott. Egyedül Wisconsinban 15 mérföld területet pusztított el teljesen a tornádó.

A hónap közepén jelenik meg az új lakástörvény

Holnap kezdődnek a jugoszláv—román tárgyalások Ujból áttanulmányozzák a zárórarendelelet A minisztériumok munkabeosztása

Beogradból jelentik: Mint megirtuk, a jugoszláv-román tárgyalások hétfőn kezdődnek és a tárgyalások során számos nemzetközi jogi és magánjogi konvenció megkötéséről tanácskoznak. A tárgyaláson az alábbi kérdéseket kívánják rendezni: Kölcsönös jogsegély, ármenetítő társulatok, tartozások és követelések, kettős megadóztatás elkerülése, különböző közigazgatási intézkedések, magánjogi viszony, a munkások tartózkodása és alkalmaztatása, munkásbiztosítás, határmenti forgalom, a közlekedés rendezése, a bánáti iskolák és templomok ügye, a közös alapítványok, a bánáti kisebbségi iskolák, a közös templom és iskolavagyon, a kettősbirtokosság és végül kereskedelmi szerződés megkötése.

A lakástörvény

A szociálpolitikai minisztériumban külön bizottság foglalkozik a lakástörvény javaslattal. A végleges határozatot valószínűleg e hó 15-én hozzák meg. A minisztériumból kiszivárgott hírek szerint, a törvény a gazdaságilag gyengébb háztulajdonosokat és a szegényebb lakókat fogja megvédeni. Különös tekintettel lesz a hadirokkant és hadiözvegy háztulajdonosokra, a lakók közül pedig a tisztviselők

egy részére, a nyugdíjasokra és a rokkantakra.

A minisztériumok munkabeosztása

Tegnap délelőtt a külügyminisztériumban megbeszélésre ültek össze a miniszterek és osztályfőnökeik, hogy megbeszéljék a munkabeosztást. A konferencián dr. Korosec közlekedési miniszter elnökölt. A konferenciáról 12 órakor az alábbi kommunikét adták ki:

A konferencián meghallgatták az egyes minisztériumok képviselőit, hogyan kellene az egyes intézmények alapos átszervezését megvalósítani. Az erre vonatkozó javaslatokat a miniszterelnök elé terjesztik, aki azután aláírja a vonatkozó rendeletet.

A zárórarendelet

A szociálpolitikai minisztériumban elkészült az üzletek nyitására és zárására szóló új rendelet, amely a napokban kerül nyilvánosságra.

A munkáskamarák küldöttsége, amely néhány nappal ezelőtt a szociálpolitikai minisztert felkereste és tőle a lapokban közölt zárórarendelet megváltoztatását kérte azt a választ kapta, hogy a javaslatot még egyszer áttanulmányozzák.

Hó és hideg az egész országban

Bécsben 25 centiméteres hó fedi az uccákat

A hőmérséklet még mindig meglehetősen hűvös az egész országban. A nyugati részekben havazott is, az ország közepén pedig a leghidegebb, így Koszovszka Mitrovicán tegnap hajnalban —8 fokot, Uzsicén pedig —7 fokot mutatott a hőmérő.

Külföldön is tart a hideg

A Belgium tájáról nagy gyorsasággal Olaszország felé vonult és közben megerősödött depresszió nyomában a kontinensre az atlanti maximum hatolt be. A depresszió okozta lecsapódások ennek következtében a kontinens nyugati részén megszűntek és az idő derültre, egyúttal éjjel hidegebbre fordult. Az idő azonban most már a déli részekben lett csapadékos és szeles.

Párisi jelentés szerint Franciaországban a hőmérséklet jelentékenyen alászállott. Az egész országból fagyot és havazást jelentenek. Bellfortban az éjszaka havazott és a hó 40 centiméteres magasságot ért el. A Vogézekben az utak járhatatlanok. Havazást jelentenek Savoyából is, ahol a hőmérséklet helyenként a —15 fok Celsiusz alá süllyedt.

Bécsből jelentik: A sűrű havazás, amely tegnappal délből kezdődött, egész délután és éjszaka tartott. Reggelre az osztrák főváros uccáit és tereit 25 centiméter magas hóréteg borította. Pozsonyban és környékén

is egész éjszaka havazott. A hőmérséklet a —5 fokig süllyedt.

A budapesti meteorológiai intézet jelenti: Magyarországon az olaszországi depresszió hatása alatt borulás állott be és különösen az északi és nyugati részekben erős szelek keletkeztek és többhelyütt havazik. A hőmérséklet állandóan igen alacsony. Némi enyhülés mutatkozott az előző éjszakáihoz képest, ennek ellenére például Szombathelyen —7 fokra süllyedt az éjszakai minimum. A hőmérséklet nappal többnyire az 5 fok Celsiusz alig haladta meg.

Az egész vonalon vereséget szenvedtek a mexikói felkelők

Newyorkból jelentik: Mexikói híradás szerint Calles, mint a kormánycsapatok parancsnoka, az elnöknek a következőket jelentette: A felkelők haderői teljesen feloszlóban vannak. A kormánycsapatok északfelé való további előnyomulásukban, amely Chihuahua város és a határ mentén fekvő városok megszállására irányul, nem akasztatja meg az ellenállás. A határról érkezett híradás szerint Chihuahua kormányzóját és pénztárával, amikor megkísérelték, hogy a felkelők pénztárával a Rio Grandé keresztül amerikai területre meneküljenek, le tartóztatták.

Agyonlőtte magát egy repülőtiszt a noviszádi „Szolun“ szállodában

Lefokozása fölötti elkeseredésében követte el az öngyilkosságot

Szombaton, a kora reggeli órákban revolverdörrenésre ébredt a vasuti fasorban lévő Szolun-szálloda személyzete. A lövések a hotel egyik szobájából hangzottak el, ahol előző este Ilics Toplica, noviszádi repülő ezredbeli hadnagy szállt meg. Amikor a szálloda személyzete behatolt a szobába,

a szerencsétlen katonatisztet a földön találta, átlőtt homlokával.

A szálloda tulajdonosa azonnal értesítette az öngyilkosságról a rendőrséget, ahonnan Vilováč Milán ügyeletes rendőrkapitány és Cseremov Gyorgye dr. városi tiszti orvos szállt ki a helyszínre. A rendőri bizottság megállapította, hogy a hadnagy öngyilkossági szándékából a fejébe lőtt. A különszoba egyik asztalán egy kis cédulát találtak, amelyen az öngyilkos hadnagy arról értesíti a rendőrséget, hogy Wilson-tér 8. sz. lakásán bucsulevelet hagyott hátra: s arra kéri a rendőrséget, hogy a bucsulevelet küldjék el

a címzeteknek. Az egyik bucsulevél édesapjához szól,

aki a bitolji törvényszék elnöke

s igen előkelő pozíciót tölt be a bitolji társaságban.

Miután a hadnagy még mutatott némi életjelt az öngyilkosság felfedezése után, a rendőri bizottság azonnal a városi mentőautón a kórházba szállította. Amikor azonban a szerencsétlen katonatisztet a kórház sebészeti osztálya előtt kiemelték a kocsiból,

Ilics Toplica már kiszenvedett.

A nyomozás megállapította, hogy Ilics Toplicát négy hónappal ezelőtt valamilyen becsületbeli ügyből kifolyólag lefokozták. Azóta a fiatal hadnagy teljesen letört és anyagilag tönkrement s miután szülei sem akartak tudni róla, buskomor lett.

Valószínű, hogy előlötti elkeseredésében követte el végzetes tettetét.

Rádió-műsor

Vasárnap, április 7

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.15: Ujsághírek. 12.30: Déli hangverseny. 15: Délserbiai falusi élet. Zenekar, énekar, szavaltok és szólóénekek. 20: Művészeti kiállítások, Sztójánovics Szreten előadássorozata. 20.30 Csillagászati előadás. 21: Ujsághírek. 21.15: A beográdi filharmónia hangversenye. Vezényel Hrisztics Szeván. 22.30: Rádió jazz-hangverseny.

Zagreb. 11: Szimfonikus hangverseny. 17: Táncczene. 20: Operai előadás közvetítése a zagrebi nemzeti színházból.

Budapest. 9.30: Ujsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Görögkatolikus istentisztelet. 12.30: Pontos időjelzés. Utána: Szimfonikus hangverseny. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.25: Elhalt magyar nótaszerzők népszerű dalainak felújítása. 18.35: Sporteredmények. 18.50: Humoros előadás. Borsovai Lengyel Gyula: „Mogyoró esetei“. Előadja: Matány Antal. 19.25: Vidám est. Egyfelvonásosok és dalok. Közreműködik: Kökény Hona, Sándor Böske, Cselényi József, Bársony István. Zongorán kíséri: Polgár Tibor. 21.25: Pontos időjelzés, löversenyeredmények. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-nagy szállóból.

Bécs. 10.20: Hangverseny. 11: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 16: A női szimfonikus zenekar hangversenye. 19.25: Kamarazene. 20.15: Paul Knepler: „Josefine Gallmeyer“ daljátékának előadása.

Berlin. 11.30: Délelőtti hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 21: Népdalok.

Brünn. 9: Egyházi zene. 10: Szimfonikus hangverseny. 12: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Operett-zene. 21: R. Nejedý: „Sitzung des Stadtrates in Mrkvantice“ című operett előadása a stúdióból.

Kassa. 12.05: Szalóonzenei hangverseny. 20: Hangverseny.

Leipzig. 8.30: Orgonahangverseny. 12: Déli hangverseny. 15: Verdi „Rigoletto“ című operájának előadása. 17.45: Hegedűszonáták. 19.30: Katonazene. 23: Táncczene.

Prága. 11: Orgonahangverseny. 12.10: Déli hangverseny. 18.05: Nelly von Gräsern hangverseny-énekesnő dalesteje. 19.05: Fúvószenekari hangver-

seny. 20: Vidám félóra. 21: Operettelőadás közvetítése.

Hétfő, április 8

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12.00: Pontos időjelzés. 12.30: Tőzsdeárfolyamok. 12.45: Rádió kvartett hangversenye. 20: Az első telefon Szerbiában. Gyorgyevics Dimitrije előadása. 20.45: Kutzbach Grásza előadása Chiléről. 21.15: Ujsághírek. 21.30: Kamarazene hangverseny. 23: A szerb irodalom francia nyelven.

Zagreb. 13.15: Gramofónzene. 17.30: Hangverseny közvetítés az „Európa“ moziból.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házitriójának hangversenye. 13: Pontos időjelzés. 14.30: Hírek. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.10: Papp Endre felolvasása: „A meteorológiai hírszolgálat és a gazda“. 17.40: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. Margittay Margit magyar nótákat énekel. 19: Német nyelvtanítás. 19.40: Mozart-est. 21.20: A Bachmann-trió hangversenye.

Bécs. 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 20.05: Max Springer-est. 21.30: Zenekari hangverseny.

Berlin. 17: Hangverseny. 20: Szórakoztató zene. 23.50: Éjféle hangverseny.

Kassa. 12.15: Déli hangverseny. 17.10: Gramofónhangverseny. 20.10: Hangverseny. 21: Táncczene. Leipzig. 12: Gramofónzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Francia kamarazene. 23: Táncczene.

Prága. 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: Dvorák „Rusalka“ című operaelőadásának közvetítése. 22: Gramofónzene.

— Csalásért elítélt földmives. Buradzija Lázár farkazsini földmives, Titelen Schossberger Oszkár gabonakereskedőnek, mint Makszimovics Milán vagyonos farkazsini gazda mutatkozott be és tengerit kínált eladásra. Schossberger megalkudott vele és 2000 dinár foglalót adott. Miután azonban nem kapta meg a tengerit sürgette azt Makszimovicsnál, és ekkor jött rá, hogy becsapták. Azonnal feljelentést tett a csendőrségen, amely kinyomozta a csalót Buradzija Lázár személyében, akit tegnap 2 hónapi fogházra és 500 dinár pénzbüntetésre ítélte a noviszádi törvényszék.

gyengeség
étvágytalanság
vérszegénység

ellen

Betegségek, operációk után üdülőknek nélkülözhetetlen erősítő ital

Kapható minden gyógyszerárban!

Főlerakat:

Grossinger, Novisad

a katolikus nagytemplom mellett

A kertészek is panaszkodnak

B. lapjuk husvétii számában „Csődöt mondott a husvétii vásár Noviszádon“ című cikkének a virágkereskedőkre vonatkozó részével a Műkertészek Egyesülete tegnapi választmányi ülésén foglalkozott és felhatalmazta az egyesület vezetését, kérje fel a „Délbácska“ igen t. szerkesztőségét, hogy a következő nyilatkozatot közzé tenni szíveskedjék:

Nyilatkozat.

A vojvodinai és szerémségi műkertészek egyesülete Noviszádon kijelenti, hogy a „Délbácska“ husvétii számában megjelent „Csődöt mondott a husvétii vásár Noviszádon“ című cikknek a virágkereskedőkre vonatkozó részével nem azonosíthatja magát, mert a nevezett cikkben foglalt kitétel „Nekünk mindig egyformán elég jól megy“ egyrészt legfeljebb csak a cikkirő informátorára vonatkozhat, másrészt pedig azt a látzatot kelti, hogy csak a virágkereskedők azon boldog emberek, akiknek Noviszádon „mindig elég jól megy“, holott talán éppen nálunk éreztetni legjobban káros hatását az általános pénztelenség, amelyhez még hozzájárulnak az abnormális hideg tél okozta fagykarak és mi is épp úgy küzdünk a mindennapi létért és épp oly nehezen tudjuk megkeresni a horribilis házbér, adó és egyéb kiadások fedezésére szükséges összegeket, mint Noviszád egyéb szakmabeli kereskedő társaink.

Fogadja a t. szerkesztőség nagyrabecsülésünk kifejezését.

Novisad, 1929 április 5-én.

Az egyesület elnöksége

— A zagrebi egyetemi énekkar Noviszádon. A „Mladost“ zagrebi egyetemi énekkar vojvodinai körutára indul, amelynek során meglátogatja a nagyobb városokat. A hangversenykörút sorrendje a következő: április 12- Oszijek, 13- Szombor, 14- Szabotica, 15- Bacsabek, 16- Vrsac, 17- Belaerka, és 19- Noviszád. Az énekkart Gotovac Jakov, a zagrebi opera dirigense vezeti. Az ötven tagú énekkar az elmúlt évben Németországban volt hangversenykörúton és Dresdenben, Berlinben, Leipzigban Münchenben és Düsseldorfban hangversenyezett igen nagy sikerrel.

— Eletünk sok apró kényelmességből van összetéve. Ha a mosással járó kellemetlenségektől Schicht-féle Radion használatával megszabadul, akkor fog csak valóban meggyőződni ennek a mondásnak valóságáról.

APOLLO április 8-9-én

JACKIE COOGAN legújabb filmjében:

„RIADÓ“

„Amerika csak rázza a rongyot“

A nagyvárosok páratlanul magas életszínvonalával szemben nyomorog a vidék — „Emésztés“ amerikai folyóiratok között

Az amerikai folyóiratok változatos, igazán kaleidoszkopszerű gyűjteményével szokott időnként meglepni egy Newyorkban élő jóbarátom s ilyenkor egy hétig fülig benne vagyok az amerikanizmusban. Persze, mert husvára is küldött egy tekintélyes paksamétát, amelyet — ha úgy tetszik — velem böngészgethet az olvasó.

Amerikáról, pontosabban az Egyesült Államokról, különösen az utóbbi esztendőben, amióta aktív, sőt agresszív szerepet vállal a világpolitikában, hatalmas könyvtárral látott irtak össze szürke és neves riporterek, írók, politikusok és közgazdászok. Ebből a folyton gyarapodó Amerika irodalmából azonban többnyire csak lapos általánosságokat tud meg az ember. Egészen más képet nyerünk a „nagy pocsolán“ tuli dollár-orozágról, ha végiglapozzuk tarkabarka magazinjait, lapszemléit, mely utóbbiakat különösképpen „digest“-eknek neveznek, ami egyaránt jelenti az emésztést és áttekintést, szemlélődést. Nos, dajdzseszteljünk hát egy kicsit!

Mi mindenre büszke a jenki?

Az amerikai folyóiratok cikkeinek kétharmadrésze öntömjenzés és a gazdagság, jólét, érvényesülés, meg a technikai civilizáció örökké időszzerű és izgató problémáival foglalkozik. A hetenként két és fél millió példányban, átlag kétszáz oldalon megjelenő, ennek ellenére azonban csak öt centbe kerülő Saturday Evening Post egyik újabb számában például a gazdag ember és fia viszonyáról értekezik egy egyetemi tanár; megállapítja, hogy a milliommosnak az a legkínzóbb gondja, vajjon nyugodtan és az elfecsérlés veszélye nélkül hagyhatja-e

fiára, vagy lányára a vagyonát? Mert ha a szegénység, ahelyett, hogy sarkalná, sokszor elcsüggeszti az egyébként törekvő ifjút, az örökölt gazdagság éppúgy megronthatja. A cikkiró szerint az amerikai gazdagok újabban úgy oldják meg ezt a nehéz dilemmát, hogy vagyonukat unokáikra hagyják s fiaiknak és lányaiknak csak a létminimumot biztosítják; ez azonban szintén nem célravezető. Mi hát a legajánlatosabb? Természetesen az, amit az öreg Rockefeller tanácsol: a gazdag ember önfeláldozó példaadással nevelje kemény munkára és puritán életre gyermekeit s akkor nem kell tartania attól, hogy könnyelműen nyakára hágnak majd a keservesen összegyűjtött családi vagyonnak. Ő így tett s ugyanígy oldotta meg a kérdést Ford is. Már pedig Rockefeller és Ford példáját vakon követheti minden jenki, hiszen az ő személyükben testesül meg az érvényesülés, a „succes“ legtipikusabb amerikai eszményképe.

Az amerikai gögöt kenegető írások tömekegét mintegy kiegészíti az a riport, amelyet egy floridai újságíró tollából a Harper's Magazine közöl. Kimutatja a szemfüles riportert, hogy Amerika már a világ ócska-piacáról is kiszorította Angliát és a többi nagy európai államokat. A háboru óta, azóta, hogy az amerikai jólét eddig ismeretlen fokot ért el, kizárólag Newyork látja el uraságoktól levetett ruhával és lábbelivel Kelet Európát, Afrikát, Indiát, Kínát, Japánt s általában a visszamaradottabb világrészeket. Anglia — sejteti cikkében miszter Frank Parker Stockbridge — nyilván a teljes használhatatlanságig kénytelen mostanában viselni ruháit, nem is beszélve Francia-, Olasz- és Német-

HARÍSNYÁK MŰSÁSAHOZ

Domine, quo vadis?

Írta: Ryberg Viktor

„Római mondák Péter és Pál apostolokról“ című munkájából

Egy napon felfegyverzett katonák jelentek meg Péter és Pál lakásán, megragadták az apostolokat és ütlegelés és verés közepette elhurcolták a mamertini börtönbe. Rómában az egyszerű nép közt sokféle hír járt e börtön rémségeiről és azok, akik ismerték tényleg, nem cáfolták meg azt a beszédet.

A mamertini börtön, vagy Tullianumnak is nevezték, a kapitoliumi szikla tövében létezett, sőt létezik még ma is a római piac mellett. A sóhajok utja, mely hozzá vezetett, lépcsőzeten haladt egy darabig a meredélyen fölfelé egy vaskapuhoz, amely ha egy fogoly mögött bezárult, ritkán nyitott ki számára, mielőtt a vesztőhelyre viték, ha a börtönben már meg nem ölték fojtogatás vagy éheztetés által.

Ezen a kapun keresztül vezették be az apostolokat egy szobába, amelynek hideg vakolt falai kőpadokkal körülvéve igénytelen freskókat ábrázoltak. Azokat valami kézműves festhette, aki bizonyára nem gondolt arra a metsző ellentétre, amely az ecsetje számára kiválasztott vidám téma és a helyiség jellege s boldogtalan vendégei lelkiállapota között volt. A padló közepén egy négyszögletű lyuk volt, hol egy létrán a foglyokat levezették egy sötét és nedves boltzatba; ez volt a tulajdonképeni mamertini börtön, amelyet, úgy gondolták, a római királyság alatt építettek 700 körül Krisztus előtt. Itt újra egy hasonló lyuk volt a padló közepén, amely a borzalmas Tullianum fölött ásitozott, egy szűk és alacsony üreg; „irtozatos“, mondja Sallustius történetíró, „piszok, sötétség és bűz miatt“. Azok között, kik ebben a haláloduban lehettek ki utolsó sóhajukat, a római évkönyvek szerint Jugurta az afrikai király, Lentulus és Cetegus, Catilina társösszeesküvői is ott

voltak.

Kilenc hosszú hónapig kellett az apostoloknak ugyanebben az üregben időzni, mialatt a halálos ítéletüket várták. Nem ők voltak az egyedüliek ottan, több mint negyven más szerencsétlen osztozott sorsukban. Sok gonosztevő volt köztük, de sok ártatlan is, kik áldozatul estek Nero gyanújának vagy kegyeltjei gyűlöletének.

Kimondhatatlan nyomort találtak az apostolok maguk körül. A falakhoz, pillérekhez és padlóhoz láncolt foglyok töltötték meg a mély sötétséget sóhajokkal, jajjal, sirással és átkokkal. S a csendes kétségbeesés alatt, melynek mások átadták magukat, nem kevésbé súlyos lelki kínok rejtőztek. Azonban — amit ezeken a falakon kívül senki sem sejtetett — a rémek ott lent átváltoztak türelmé, nyugalommá, örömmé és ujjongássá.

Az apostolok fogolytársaikhoz vigasztaló szavakat intéztek, Isten utjait tanították, intették őket arra, hogy együtt imádkozzanak és az ima ereje lassankint szétoszlatta a halálárnyait, mely lelkeikre nehezedett. Minden nappal többen és többen egyesültek abban az alázatosságban, hogy „legyen meg a Te akaratod, miként a menynekben, úgy itt a földön is“ és a reményteljességben, hogy „orcádat fordítsd hozzánk és légy irgalommal“. Végül nem volt senki, aki szabadnak nem érezte magát bilincsein, midőn a többiekkel énekre nyitott ajka, hogy magasztalja Őt, a megváltás Istenét.

A börtönőrök — Processus és Martinianus — csodálkozva hallgatták a büzbangból feltörő örömteljes szoltárokat Krisztusról, ki a halál felett győzedelmeskedett. Felhurcolták Pétert és Pált, és büntetésből megostorozták, mivel a börtönök legborzasztóbbikát átváltoztatták a béke és a reménység otthonává. A hóhérszolgák egyike Péter fejét erősen a kőfalhoz verte és ahol ez történt, még mindig mutogatnak egy emberi archoz hasonló nyomot a falon. De nem sokáig tartott és az apostolokból kiáradó

szent lélek megszállta Processust és Martinianust is s a foglyok szolozsmázásában ők is résztvettek. A tullianumi padlóból, közel ahoz a pillérhez, ahol Péter és Pál voltak megbilincselve, friss forrás fakadt fel, melyben őrizőiket és fogolytársaikat megkeresztelték.

Péternek, a sziklaerőshítű embernek, mint mindnyájan tudjuk, voltak pillanatai, mikor lelki ereje elhagyta őt. A zsidóbarátok jelenlétében történt meg, hogy szegélyt a görög hittestvérekkel egy asztalhoz ülni, sőt saját Urát és Mesterét megtagadta egyszer, midőn azok az emberek vették körül, kiknek a Megváltó lázadó volt és tanításai tévtanok voltak. Ezren és ezren tesznek úgy mint ő, mialatt emberi kegyek vagy emberektől való félelem miatt megtagadják szívük vagy gondolataik eszményeit. De hányan vannak, akik mint apostol, keservesen sirnak gyengeségük fölött, a bánat könnyeiben a lélekerősítő fürdejét találják meg és a vereségből megedzett akarattal igyekeznek kijutni, hogy azután meggyőződésükért harcoljanak és szenvedjenek?

Kilenc hónap eltelte után az ítélet elhangzott. Pétert és Pált halálra ítélték mint a gyujtogatótársaság vezetőit. Pált kard általi kivégzésre, mivel római állampolgár volt és mint ilyen, minden más szegénytelen halálnemtől ment volt, Péter azonban a megbecstelenítő keresztalált szenvedje el; megbecstelenítő a rómaiak szemében, de dicsőségtől körülragyogó a keresztényekében, mióta az Ur lelkét a keresztján adta ki.

Az nap előtt való éjjel, mikorra a hóhérszolgákat várták, kik az ítéletet hírül hozták, nyugtalanságtól gyötörve ébren fekvő Péter, lázas homlokát azon pillérre támasztva, melyhez oda volt bilincselve. Pál, aki aludt egy órácskát, felébredt és társa kezét a kezébe fogta. Processus és Martinianus, a börtönőrök jelentek meg hirtelenül előttük, megoldották láncukat s így szóltak: „Meneküljtek! A kapuk nyitva állanak! Holnap már késő lesz. Nekünk és testvé-

országáról, 1914-ig ugyanis ezek az államok uralták a nemzetközi ócska-piacot. Ma egy-magában Newyorkból évente több, mint két millió dollár értékű uraságoktól levett öltözetet exportál egy cég, noha egy-egy rend használt ruháért átlag 1-1 és fél dollárt kap, a cipő párjáért pedig mindössze 15-25 centet, persze nagyban és még a szállítási költségeket is beleszámítva. A nagy világ-firmának ötemeletes raktára van Newyorkban és egy orosz származású zsidó, névszerint Sackstein Izidor a főnöke. A newyorki ócskaságörze, amelynek Deutschman Miksa és Leviczky Icig a vezérei, naponta ötezer dollárt forgalmaz s igen exkluzív testület, mert csak 500 tagja van. Ujabbán már csakis prima minőségű és szabású levett ruhákkal sikerül jobb üzleteket csinálni még Afrikában is, mert az amerikai mozi nagyon kifejlesztette a keleti népek igényeit. Már a zulu-kaffer sem vesz olyan ruhát, amelynek zakóján hátul ki vágás van, s melynek szűk és alul tölcéses a nadrágja. Törökországban viszont nagy keletje van ostanában a viselt amerikai puhakalapoknak.

Nehéz ez az üzlet, de az amerikai szellem mégis győzedelmeskedik minden akadályon. Mистер Sacksteinnak a vagyonát becsülik egy millió dollárra!

Az érem másik oldala

Elvélve rábukkan viszont az ember ezekben az amerikai folyóiratokban olyan cikkekre is, amelyek azt mutatják, hogy a dollár-milliók hazájában sem fenéki tejfel minden. Így a Century Life (Falusi Élet) volt szerkesztője azt az Amerikát rajzolja meg, amelyet maga a nagyvárosi jenkí nem ismer. Mистер Lewis Carr azzal kezd a cikkét, hogy az Egyesült Államokban kerék 6, vidékenként azonban 16, sőt 60 százalék az irástudatlanok száma, ami azt jelenti, hogy magasabb, mint a világ kilenc más népénél. Elmeséli mистер Carr, hogy egyszer teheneket adott el nem kevesebb, mint nyolcezer dollár értékben egy délvi-

déli gazdag farmernek, s mikor a csekkel való fizetésre került a sor, kiderült, hogy az illető sem írni, sem olvasni nem tud. Ezzel a szóval: amerikanizmus — mondja a farmer-újság volt szerkesztője — általában a szédítő haladás és teljesítőképesség fogalma társul az agyunkban, holott a valóság az, hogy amíg a városokban a háboru óta végbement lázas racionalizálási folyamat következtében egy ember a legtöbb esetben 2-50 munkást tud pótolni, az amerikai Unió déli vidékén mintegy 15 millió farmer-család a százötven év előtti viszonyok közepette él, egy lóval szánt, nap-száma 35-50 cent s az elégtelen táplálkozás és pellagra éppúgy pusztítja, mint a legelmaradottabb földművesnépet. A farmer-vezér szerint Amerika csak rázza a rongyot, okatlanul kérkedik gazdagságával és nagylelkűségével, amikor világszerte segélyakciókat szervez; jobb volna, ha alaposabban körülnézne saját portáján s megszüntetné azt a nyomort, amely közvetlenül a Newyorkok, Chicágók és Sanfranciskók örült luxusa között húzódik meg.

A North American Review hasábjain az amerikai autópiacon egyik szaktekintélye és több jelentős társadalmi munka szerzője, Percival White, ugyancsak a fényűzés tobzódását és az erkölcsök megromlását ostromozza. A történész — mondja — nem lelheti párját annak a gyorsaságnak, amellyel az új világ veszte felé rohan. Tessék idefigyelni! A mult esztendőben 13-szor annyit szedett be az amerikai fiskus kártyaadóból, mint 1920-ban. A cigaretta-fogyasztás 1900 óta éppen 33-szorosra emelkedett s alapos megállapítások szerint a dohányzás megszokásának küszöbe az eddigi 20 éves korról 11-re esett le, ami egyértelmű azzal, hogy az Unióban naponta 2700-zal gyarapodik a dohányzók száma. A részegység miatt letartóztatottak száma az alkoholtalalom életbeléptetése, azaz 1920 óta, háromszorosára szokkent fel s a mult évben éppen négyszer annyi autót leptak el, mint

1918-ban. A válások száma magasabb, mint a világ összes keresztény államában együttvéve s ezzel párhuzamosan a törvénytelen születések száma is másfélszerese manapság az 1918-beliéknél. A felületességet mi sem szemlélteti jobban, mint az, hogy a kézbesítetlen levelek száma a mult évben háromszorosa volt az 1900-belinek s ami még kétségbeejtőbb, 15-ször annyi pénzt találtak bennük, mint annakidején. Micsoda bűnös könnyelműség! A női divat-ipar 25 év alatt tízszeresére növekedett: az alsószoknya teljesen letűnt és a selyem alsóruha-fogyasztás tüneményesen kiterjedt. Az a körülmény, hogy a fogászok arányszáma az utóbbi öt esztendőben 163, a fodrászok és manikűrösöké pedig 230 százalékkal szaporodott, ékesen bizonyítja, hogy milyen sokat adnak a jenkik magukra. 1926-ban még csak 300 ezer tucat fűzőkosztűmöt adtak el az Unió területén, a mult esztendőben ezzel szemben már háromszorosát. Amerika — fejezi be keserű cikkét mистер White — mindinkább leszűlyed a materializmus, felelőtlenység, álbölcselkedés, valamint a gazdagság és fényűzés egyéb züllesztő kihatásainak állapotába, már pedig egy ilyen országnak el kell vesztenie a helyét a nap alatt. Lassanként más, életképebb, puritánabb és erkölcsösebb népek szorítják ki.

De talán elég egy „emésztésre“ ennyi az amerikai folyóiratok szemléjének élvezetéből. Ez a néhány cikk is tanulságosan tükrözi az amerikai élet szerzettségét, szélsőséges ellentétességét és problémáit. Ha 25 cikket futnánk végig, alapjában ugyanezt a bizarrságot kapnánk szélesebb változataiban. A dollárok hazája korántsem olyan egységes, mint amilyennek általában feltűntetik és a hétköznapi életben képzelné szoktuk.

TÖLGYFA SZOLLÓKARÓK 1000 darab 600—650—
LIŠIÓ DJURIDA fátelapén, Novisadon, ugy-szintén az összes ÉPÜLETFA legolcsóbb árban

reinknek az életetek túl drága ahhoz, hogy a zsarnok elvehesse. Az Ur angyala eddig kiszabadított benneteket a bilincsekből és rabságból. Az Ur nevében most is szabadok vagytok!”

Mikor Péter azt hallotta, felkelt. Menekülj! — hangzott mindenütt körülötte; menekülj! — kiáltotta ebben a pillanatban a saját reszkető szíve. A halálfélelem elhomályosította elméjét... és mikor újra visszakapta öntudatát, egy elhagyott uccában találta magát messze a börtöntől. Fölötte az éjjeli égbolt felhős volt, melyből heves szélrohamoktól kergetve sűrű záporosó hullott, mialatt a vihar hangjai — úgy vélte — az intést ismétlik. Menekülj, menekülj!

„Pál testvér!” — kiáltott Péter tompa hangon, de senki sem felelt. Pál nem volt vele. A börtönben maradt-e és megvetette a felajánlott szabadságot, vagy más irányban menekült? Péter azt sem tudta és lázas agya s dobogó szíve vonakodtak tovább gondolkodni a felől. Az önfentartás ösztönétől ostromozva s anélkül, hogy tagjait a bilincsokozta sebek visszatartották volna, keresztül sietett a római piacon és Vélián he a völgybe a Palatinus és Coelius hegyek közé. Most az az ucca feküdt előtte, mely a Capenai kapuhoz és Appiai uthoz vezetett. Még néhány perc s már is tul volna a város falain. A vihar, záporosó és sötétség kedveztek menekülésének. Az uccák néptelenek voltak. Az örök, ugylátszik, rábízták a dühös természet hatalmaira az alvó város biztonságát.

Péter egy Isistemplom mellett sietett el. A ruhadarab, amellyel sebes lába be volt kötve, meglazult és lecsúszott s a vihar egy vadrózsabokorra sodorta, ahonnan a monda szerint egy keresztény asszony, az apostolnak egy tanítványa, a következő reggelen felvette. Azt a helyet, ahol ez történt, szintén mutogatják.

Mikor Péter végre a város falain kívül volt, meglasztotta járását. Az eső megszűnt, az egymást üző felhők elvonultak

kelet felé és az égbolt kitisztult részén feltűnt egy sápadt csillagfény a siremlékek fölött, amelyek mindkét oldalon szegélyezték az appiai utat.

Körülbelül tizenkét pernyi utat tett a várostól, amikor egy csodálatos fényt velt észrevenni, mely az uton mozgott és lassan közeledett.

Nem hasonlított sem a fálya, sem a lámpa fényéhez. Saját fénye volt, amely inkább sűrű csillagsugárhoz vagy az északi ég tejútja fényéhez volt hasonlítható és egy félkör alakú glóriát képezett egy szent fej körül.

Péter meglepetve állott meg.

Miután a dicsfény közeledett, gyengült az élessége, de mind tisztábban és tisztábban látszott egy emberi alak körvonala, mely az uton a város felé vándorolt.

Az alak, aki palástba volt öltözve, az ut másik oldalán haladt, nem azon amelyen Péter állott és úgy látszott ellépked, enélkül, hogy észrevenné őt.

De midőn az ismeretlen még néhány lépést tett, megfordult. Péter, kinek a tekintete nem tudott megválni a tüneménytől, felismerte ezt a mozdulatot. Ugy fordult Jézus ő felé, és nézett rá azon az éjszakán, midőn a főpap udvarán harmadszor tagadta meg az ő Urát és Mesterét. Az apostol elébe sietett. Szemei nyitva voltak s maga előtt látta az ő tanítóját és üdvösségét, úgy ahogy maga mellett látta, mikor együtt vándoroltak Judeában és Galileában. Felismerte ugyanazt a bánatos és szeliden szemrehányó tekintetet, ugyanazokat az isteni jósgáttól ragyogó szemeket, amelyek a harmadik megtagadás óta oly mély gyökeret vertek lelkében. Kimondhatatlan érzések rohanták meg őt. Belekapaszkodott Jézus köpenyébe és kiáltá:

Uram, hová mégy?

Jézus felelé:

— Rómába megyek, hogy még egyszer megfeszítsenek.

Akkor Péter lábaihoz borult.

— Uram, — mondá — bocsáss meg

nekem! Te ismered az én gyengeségemet. Ma éjjel is megtagadtalak Téged. Helyezd kezedet a fejemre és engedd meg, hogy lábaidnál sirhassak! Akkor el fog tűnni ez a halálfélelem, amely elhatalmasodott rajtam és érdemesnek fogom mutatni magam arra a koronára, amelyet a Te kegyelmedből elnyerhetek.

És Péter kisírhatta fájdalmát a legjobb barátja oldalán és érezte Krisztus kezét a lelki békesség és áldás erejével nyugodni fejen.

Mikor az apostol megerősödve és megnyugodva felállott, Jézus már nem volt látható. A zivatar újból kitért és fekete felhőfoslányokat tolt maga előtt a Tiber völgy felé. Vastag sugarakban ömlött az eső. De az apostol érezte, hogy az Ur bár láthatatlan, de mellette volt és ez a megnyugtató érzés nem hagyta őt el többé.

Péter lépteit a város és a mamertáni börtön felé irányozta. Kopogott a vaskapun, amíg az örök kinyitották és mondá nekik: „Barátaim, adjátok vissza láncaimat! Nem illik nekem a győzelem jutalma elől elmenekülnöm!”

Midőn a reggel megérkezett, nyugodtan aludt régi bilincseiben fogolytársai között.

Uram, hová mégy? Ugy hívják azt a helyet, amelyhez a monda ezt az eseményt fűzi. Priscilla siremlékével szemben az appiai ut mentén található egy az idők viszontagságai által erősen megviselt kis kerek kápolna, amelynek rácsos kapuján át az oltár fölött látható egy féldombormű, amely a Megváltó és Péter közötti, fent megvázolt jelenetet ábrázolja. Közvetlen mellette fekszik egy templom, Maria delle Piantenak nevezve, amelyben egy márványdarabot őriznek, a monda szerint Jézus lába nyoma látható rajta, amely lábnyom akkor keletkezett, midőn az appiai uton Péter apostol előtte térdelt.

***

BORZALMAS GYLKOSSÁG NOVISZÁD MELLETT

Azsabljai országuton, közvelen a Rimszki Sancsevi vasuti állomás mellett Mering Imre tizenkilenc eszteni-dős bácskatopolai mehanikus hátulról orozva lelötte Mijatovics Szteván noviszádi sofört, a hullát kidobta a kocsiából és tovább robogott Szenta felé, ahol teljesen nyoma veszett

Óriási izgalmat keltett a borzalmas gyilkosság Noviszádon — A rendörség hatalmas aparátussal nyomozza a gyilkost — Valószínű, hogy Mering kalandvágyból követte el a gyilkosságot — Péntekről szombatra virradó éjjel a beográdi rádióállomás is közölte a tettes személyleírását — Éjjel-nappal folyik a nyomozás a feltűnéstkelő bűnygyben — A gazdátlan autót tegnap reggel a szentai kompnál megtalálták

Rémregénybe illő, páratlanul vakmerő gyilkosság történt pénteken este a zsabljai országuton, közvetlenül a Rimszki Sancsevi vasuti állomás mellett. Egy ismeretlen ember, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, autót bérelt Noviszádon s miután az autó tulajdonosával előzőleg megállapodott az utirányban és viteldíjban, a zsabljai országuton, amikor a kocsi teljes sebességgel robogott Zsablja felé, hirtelen elővette revolverét s

szó nélkül két revolverlövessel leterítette Mijatovics Sztevan sofört, aki holtan terült el a volán mellett, majd a hullát kidobta a kocsiából és tovább robogott az országuton Zsablja irányában.

A gyilkosságot csak az esti órákban fedezték fel, amikor a gyilkos már régen elmenekült a gyilkosság színhelyéről.

A páratlanul vakmerő s részleteiben borzalmasan izgalmas rémdrámáról a következő értesüléseink szólnak:

Az első feljelentés a rendörségen

Pénteken este fél hét órakor a rendörség bűnygyi osztályát telefonon felhívta Kapetanovics Bozsidar, a noviszádi állomás főnöke, aki bejelentette, hogy a Rimszki Sancsevi állomás főnökének értesítése szerint a zsabljai országuton

egy ismeretlen ember fekszik, akit valószínűleg vonat gázolt el.

A rendörségen Vilovac Milan rendörkapitány teljesített ügyeletes szolgálatot, aki a hír vétele után dr. Cseremov Györgye városi tisztiorvos kíséretében azonnal bérautón a helyszínrre robogott. Amikor a biztonság a helyszínrre érkezett

egy fiatalembert talált az országuton, aki nagy vértócsában feküdt s aki már nem adott életjelt magáról. Az orvos azonnal megvizsgálta s megállapította, hogy a fiatalember meghalt, a halál 2-3 órával előbb következhetett be.

Már a felületes vizsgálat alapján is megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen embert nem a vonat gázolta el. Első pillanatban öngyilkosságra gondoltak, amikor azonban az orvos megvizsgálta a sebeket, rögtön tisztában volt azzal, hogy itt

bűntényről van szó.

A fiatalember koponyáján egy hatalmas seb tátongott, amely revolverlövéstől ered. A golyó hátulról hatolt be az áldozat fejébe s a szemüregnél jött ki, miután utjában összeroncsolta az áldozat agyvelejét s rögtön halált okozott.

Vilovac kapitány azonnal megmótozta a fiatalember zsebeit s a nála talált okmányokból megállapította, hogy a gyilkosság áldozata Mijatovics Sztevan noviszádi soför, akit „Zec” néven ismertek a városban.

A szerencsétlen ember zsebeiben érintetlenül megtalálták zsebóráját, pénztárcáját és revolverét, amelyből egy töltény sem hiányzott.

Az a körülmény, hogy az áldozatot nem rabolták ki, már eleve is kizárja annak a lehetőségét, hogy rablógyilkossági szándékból követték volna el a borzalmas tettet, a helyszínrn lefolytatott nyomozás azonban minden kétségen kívül megállapította, hogy Mijatovics gyilkosság áldozata.

A rendöri bizottság nyomban megkezdte a szemtanuk kihallgatását. Elsőnek egy környékbeli szállási munkás jelentkezett, aki kijelentette, hogy

délután 6 óra tájban egy szürke automobil látott elrobogni a szállás mellett, amely bizonytalanul robogott az országuton, mintha a soför nem értene az autóvezetéshez.

Egy másik tanu két lövést hallott eldördülni a kritikus időben, mig egy vasuti alkalmazott kijelentette, hogy éppen egy tolató mozdonyon volt elfoglalva, amikor az országuton egy autót vett észre, amely néhány pillanatra megállt, majd az autó utasa kiszállt a kocsiából s az autó körül kezdett foglalatoskodni.

Fontos vallomást tett a temerini kapunál posztoló rendör is, aki kijelentette, hogy Mijatovics Sztevan „Steyer” autóját délután hat óra tájban látta elrobogni a temerini kapu mellett. A volán mellett Mijatovics ült, a kocsi belsejében pedig egy ismeretlen ur. Az autó meglehetősen nagy sebességgel haladt az országuton.

Ezekután a helyzet már tisztán állott a nyomozó hatóságok előtt. Miután a sofört az országuton találták meg, az autó pedig eltűnt a helyszínről, valószínűnek látszott,

hogy a gyilkos, miután végzett áldozatával, ugyanazzal az autóval tovább folytatta útját.

A rendörség ezekután a következőképpen rekonstruálta az esetet: Mijatovics Sztevan soför egy ismeretlen utast szállított a zsabljai országuton, aki a Rimszki Sancsevi állomás mellett eddig még ismeretlen okokból, de semmiesetre sem rablási szándékból, revolverével lelötte a sofört, majd a tett elkövetése után maga ült a volán mellé s tovább robogott. Az illető nem értett tökéletesen a gépvezetéshez, miután az autó bizonytalanul haladt az országuton, mint amikor avatatlan kezek irányítják a kormánykereket.

Amint a gyilkosság ténye megállapítást nyert, a noviszádi rendörség részéről Rakics Radenko főkapitányhelyettes vette kezébe a nyomozás irányítását.

A főkapitányhelyettes elsősorban a város háza előtt állomásozó soföröket hallgatta ki, akik

rendkívül fontos adatokat közöltek a nyomozás szempontjából.

A szemtanuk vallomása szerint ugyanis Mijatovics Sztevan soför már pénteken délelőtt a „Kraljica Marija” kávéház előtt tárgyalt egy ismeretlen emberrel. Az illető, aki egyébként többször elhaladt a soförstand mellett, a „Steyer” autó tulajdonosához lépett s kijelentette, hogy Beckserekre és Dubrovnikba szeretne utazni. Mijatovics azonnal vállalkozott a fuvarra, annál is inkább, mert az ismeretlen ember öt dinárt ígért a soförnek kilométerenként. Az ismeretlen férfi ekkor kijelentette, hogy délutánig még meggondolja a dolgot s arra kérte a sofört, hogy

délután 4 órakor a „Szloboda” kávéház előtt várakozzon rá.

Pénteken délután az ismeretlen ember csakugyan megjelent a kávéház előtt s ez alkalommal kijelentette, hogy azonnal akar utazni. A soför nem habozott s kijelentette, hogy nyomban elindulhatnak, előzőleg azonban nagyobb mennyiségű benzint akar beszerezni. Az ismeretlen férfi ekkor beült az autóba s Mijatovics a Dimovics ház elé hajtatott, ahol Csorics Sztojan benzinkerkedőtől husz kg. benzint vett. A benzin árát az ismeretlen férfi fizette ki.

Amikor Mijatovics megtöltötte az autó benzintartályát, az utas először a soför mellé ült, később azonban meggondolta a dolgot

s az autó hátsó ülésén foglalt helyet, majd jelt adott az indulásra.

Mijatovics megindította a motort s a kocsi néhány perc mulva már a Temerini ut felé robogott. A temerini kapunál látta

ODEON április 7-én

DUPLA MŰSOR!

PAT és PATAČON

MINT VÖK, 7 felvonásban

A kis ördögös

Vigjáték 6 felvonásban

Főszerepben: MARION DAVIS

2 órás műsor!

utoljára élve a kapunál posztoló rendőr Mijatovicot.

Az éjjeli órákban megjelent a rendőrségen Weber Dezső autótaxi sofőr, aki kijelentette, hogy a zsabljai országon találkozott Mijatovic autójával, a legnagyobb meglepetésére azonban észrevette, hogy

a volán mellett egy ismeretlen férfi ül, aki nem ért az autóvezetéshez, mert a kocsit bizonytalanul haladt az országon.

Weber vissza is akart fordulni, mert gyanúsak tűnt fel előtte, hogy Mijatovic autóját más ember vezeti, később azonban megváltoztatta szándékát, mert azt hitte, hogy a szürkületben tévedett s Mijatovic autóját más autóval tévesztette össze.

A főkapitányhelyettes ugyancsak pénteken éjjel kihallgatta Mijatovic feleségét is, aki azonban nem tudott közelebbi felvilágosítást adni a borzalmas ügyről, amelyről ő is csak az éjjeli órákban értesült.

A rendőrség ugyanis elsősorban a gyilkosság okát szerette volna tisztázni s e célból a tanúk egész sorát hallgatta ki, akik Mijatovic előéletére vonatkozólag adtak felvilágosítást a rendőrségnek. Kétségtelen ugyanis, hogy a tettes nem rablási szándékból követte el a gyilkosságot s így annak a lehetősége merült fel, hogy Mijatovicot talán valamilyen szerelmi ügyből kifolyólag gyilkolták meg. A sofőr ugyanis többször bajba keveredett szerelmi kalandjai miatt. Ennek alapján plauzibilisnek látszott az a feltevés, hogy Mijatovic talán egy féltékeny férfi bosszújának az áldozata.

A nyomozás lefolytatása céljából fontosnak látszott továbbá annak a körülménynek a felderítése is,

mi történt az autóval s merre robogott a gyilkos a kocsival.

Rákics Radenko főkapitányhelyettes pénteken éjjel személyesen Zsabljára utazott, utközben detektívekkel és rendőrökkel megvizsgáltatta az egész környéket, de az autónak teljesen nyoma veszett. A sok különböző kombináció mellett az a feltevés is felmerült, hogy

a gyilkos valamilyen fontos okból ilyen módon igyekezett külföldre jutni s ennek következtében már át is lépett valahol a jugoszláv határon.

A nyomok Beeskerek felé vezettek, amely esetben a gyilkos Romániába szökött volna, más verziók szerint viszont Magyarországra felé vette útját.

Mindezek persze csak kombinációk, amelyeknek egyelőre pozitív alapjuk egyáltalában nincs.

A nyomozás szempontjából rendkívül fontos körülmény, hogy a gyilkos személyleírását sikerült a legpontosabban megállapítani. A szemtanúk szerint

a tettes 19 év körüli sovány ember, aki hosszú koverkot kabátot, barna kalapot és barna cipőt viselt.

A noviszádi rendőrség azonnal közölte a tettes személyleírását az összes határ-állomásokkal, Rákics Radenko főkapitányhelyettes egyúttal a rádiót is igénybe vette a nyomozás gyors és sikeres lefolytatása érdekében.

A beogradi rádió éjjel 11 órakor már közölte a tettes személyleírását.

A nyomozást nagy mértékben megehezítette az a körülmény, hogy a vidéki postahivatalok csak este hat óráig teljesítenek telefonszolgálatot. Mi sem természetesebb, hogy ezután a nyomozás gyors

lebonyolítása rendkívüli nehézségekbe ütközik s a vidéki rendőrségek esetleg csak másnap értesülnek a nyomozás szempontjából fontos adatokról. Ez a körülmény készítette a főkapitányhelyestest arra, hogy a beogradi rádió segítségét vegye igénybe. A főkapitányhelyettes azonnal telefonált a beogradi stúdióknak s felkérte, hogy a tettes személyleírását rádió közölkék az ország összes felvevő állomásaival. Így is történt s a beogradi rádió már éjjel 11 órakor

bejelentette a gyilkosságot és pontos személyleírást adott a tettesről, egyben a hatóságok támogatását kérte a gyilkos felkutatására.

A leadás szerb, francia és német nyelven történt, úgy, hogy ha a gyilkos külföldre menekült, a külföldi rendőrségek is értesülhettek a gyilkos szökéséről.

Az autót tegnap reggel Szentán megtalálták

A noviszádi rendőrség tegnap reggel értesítést kapott, hogy Mijatovic Sztevan „Steyer” autóját Szentán, a Tisza partján megtalálták.

A kocsit egy árokban fektűt, utasa pedig nyomtalanul eltűnt. Valószínűnek látszik, hogy a gyilkos a tett elkövetése ut-

Szentánig robogott azzal a céllal, hogy a kompon átkelhesse, miután azonban a komp az esti órákban már nem közlekedett, a gyilkos otthagya az autót, amelyet egy utszéli árokba fordított, majd is-

Mering Imre 19 esztendő topolai mehanikus követte el a gyilkosságot

A rendkívül eréllyel megindított nyomozás a tegnapi nap során jelentős eredményt ért, amennyiben a rendőrségnek sikerült megállapítani a gyilkos személyazonosságát.

A gyilkosságot Mering Imre 19 esztendő bácskatopolai mehanikus követte el, akiről megállapították, hogy az áldozatot azelőtt nem ismerte.

A gyilkos személyazonosságát a noviszádi bérautó sofőrök és a Szentán lefolytatott nyomozás adatai alapján sikerült megállapítani. Mijatovic kollégái pontos személyleírást adtak a gyilkosról, aki az elindulás előtt a noviszádi bérautóállomás sofőrei jelenlétében folytatta tárgyalásait Mijatoviccal. A sofőrök, akik Mijatovicot évek óta ismerik, a leghatározottabban állítják, hogy a gyilkos a pénteki találkozás előtt Mijatovicot egyáltalán nem ismerte, ami viselkedéséből is kitűnt. A sofőrök közül senki sem emlékszik arra, hogy Meringet Noviszádon valaha látta volna.

Mering Szentán átlöködött

Rákics Radenko főkapitányhelyettes a Szentán lefolytatott nyomozás során rendkívül fontos adatok birtokába jutott, amelyek révén a gyilkos személyazonossága kétségtelen megállapítást nyert. A Szentán kihallgatott tanúk elmondották, hogy személyesen ismerik Meringet és

meglepődéssel látták, hogy ismeretlen autón érkezett a városba és, hogy a gépkocsit rendkívül bizonytalanul vezette.

A gyilkos szentái tartózkodása során több ismerősével beszélgetett, akik az autó mellett állva észrevették, hogy

a sofőr ülésen vérnyomok látsza-

meretlen irányban elmenekült.

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a gyilkos Kanizsa vagy Kikinda felé vette útját, amely esetben már át is léphette a magyar vagy román határt. A főkapitányság bűnügyi osztálya most ebben az irányban is folytat nyomozást s éjjel-nappal szakadatlanul hajszolja a gyilkost.

A borzalmas büntény hatása Noviszádon

A pénteki borzalmas gyilkosság óriási izgalmat keltett a városban. Tegnap az emberek egyébről sem beszéltek, mint a vakmerő gyilkosságról, amelynek ártatlan áldozata Mijatovic sofőr. Nagy izgalmat váltott ki a gyilkosság a sofőrök soraiban is, akik ezután bizonyos rendszabályokat igyekeznek életbeléptetni hasonló esetek megakadályozására. Arról van szó, hogy ezentúl minden sofőr kísértet vesz maga mellé, ha valaki nagyobb távolságra bérel autótaxit, azonkívül mindnyájan csak felgyverkezve indulnak nagyobb turára.

Mijatovic Sztevan fiatal felesége és kisfia gyászolja. A sofőr szülei is Noviszádon élnek, akik tegnap megjelentek a rendőrségen s zokogva érdeklődtek fiuk tragikus sorsa iránt.

A meggyilkolt áldozat holttestét a tegnapi nap Tolyamán Noviszádra szállították és a kórház hullakamrájában ravatalozták fel.

A noviszádi államügyészség is vizsgálatot indított a gyilkossági ügyben s a vizsgálóbíró intézkedésére a meggyilkolt sofőr holttestét a mai nap Tolyamán felboncolják.

Kérdezősködésükre Mering kijelentette, hogy megsebezte az ujját és a vérnyomok onnan származnak.

A szentái tanúk vallomásából azt is megállapította a rendőrség, hogy Mering Szentán átlöködött és úgy folytatta útját, valószínűleg Magyarországra felé.

A gyilkos meglátogatta édesanyját.

A nyomozás kétségtelenül megállapította azt is, hogy Mering Imre

a gyilkosság elkövetése után meglátogatta Bácskatopolán lakó édesanyját.

Meringné kihallgatása során elmondotta, hogy fián semmi különösebb változást nem vett észre. A gyilkos különben is rövid időt töltött a szülői házában, ahonnan folytatta menekülő útját, valószínűleg a magyar határ felé.

Mering Imre személyleírása

A rendőrségnek sikerült pontos adatokat beszerezni arról, hogy a Szentán átlöködött után, a gyilkos milyen ruhában folytatta útját. Az erre vonatkozó adatok, a következők:

Mering Imre sovány, borotváltarcu, szőke fiatalember, fekete plüss kalapot, rövid fekete télikabátot visel asztrachan gallérral.

A gyilkos ebben az öltözetben jómódu parasztagazda benyomását kelti és valószínűleg azért választotta ezt az öltözetet, hogy a gyanút magáról elhárítsa.

A gyilkosság indító oka: detektívregények és mozi-rémdrámák

A gyilkosság indító okát illetően természetesen a legkülönfélébb találgatások merültek fel Noviszádon. Ezek a kombinációk azonban csaknem kivétel nélkül megdőlnék, mert sem szerelemföltés, sem a pénzszerezés vágya nem szolgálhat elfogadható indok gyanánt, a gyilkosság okának motíválására.

Legvalószínűbb az a feltevés, hogy a fiatal mehanikus

APOLLO
április
7-én

VLADIMIR GAJDAROV

legújabb filmje: **„A MAROKKÓI NŐRABLÓK”**

Keleti, regényes szerelmi dráma 6 gyönyörű felvonásban

fantasztikus kalandvágytól űzve követte el a borzalmas gyilkosságot, detektívregények, mozi-rémdrámák hatása alatt.

Ezt a feltevést igazolja az a körülmény is, hogy ismeretlen embert szemelt ki áldozatául, talán éppencsak azért, mert Mijatovics Sztevan autóját találta a legmodernebbnek a noviszádi autotaxi állomáson. Rablási vágy sem vezethette a gyilkost, hiszen az áldozat értéktárgyait hiány nélkül megtalálták a tragikus véget ért sofőr zsebeiben.

Permanens szolgálat a noviszádi rendőrségen

A nyomozást vezető noviszádi rendőri közegek, akik a gyilkosság körülményeinek megállapítása terén kiváló munkát végeztek, a gyilkosság felfedezése óta szakadatlanul munkában állanak. A tegnapi nap során a rendőrkapitányságon tartózkodott dr. Papić vizsgálóbíró is, hogy a nyomozás minden fázisáról tájékozást nyerjen.

A rendőrségen remélik, hogy a határszéli rendőrközegeknek megadott személyleírás alapján, talán még az országhatár átlépése előtt sikerül a gyilkost kézrekeríteni, de a késő éjszakai órákig ilyenértelmű jelentés a rendőrséghez nem érkezett.

PAPP sorsjegye aranyat KAP
HUZÁS ÁPRILIS 8

— Boris bolgár király Berlinben. Berlinből jelentik: Boris bolgár király tegnap inkognitó Berlinbe érkezett.

GRAFOLÓGIA KIROMATIK

Ha meg akarja tudni jellemét, jövőjét, keresse fel a világhírű, sűrűn hallott egyiptomi grafológust: **ALI BEN ALIT**, először tartózkodik Novisadon Zseljeznicska ucca 16. szám alatt a házban, aki a tenyér vonásaiból és kézírásból mindent pontosan megmond. **Levelekre válaszol!**

— A noviszád—osizjeki szintársulat Szomborban A noviszád—osizjeki szintársulat folyó hó 17-én kezd meg több hétre terjedő vendégzereplését, a szombori városi színházban. A társulat repertoárján szerepel Molnár Ferenc Liliom és Riviéra című két darabja is.

— A vízesárokba fulladt egy hároméves kisfiú. Pénteken délután Uri István 3 éves kisfia a szérumgyár melletti árokban játszott. Az utóbbi napok esőzései folytán az árokban nagybőnyiségű víz gyűlt össze. A kisfiú játszás közben elcsuszott és a vízbe esett miután a közelben senki sem tartózkodott, aki az apróság segítségére sietett volna, a szerencsétlen gyermek megfulladt. A helyszínre kiszállt orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg. A rendőrség vizsgálatot indított annak a megállapítására, kit terhel a felelősség a halálos baleset miatt.

HIREK

1929. április 7. vasárnap

Rom. kat.: Quasimodo. Protestáns: Herman. Gör. kel. (márc. 25) Gyümölesoltó Boldogasszony. A nap kel 5 óra 9 perckor, nyugszik 6 óra 12 perckor.

Időjárás: A Vojvodinában, Szerbiában és Boszniában boros, esős idő volt, Horvátországban havazott. A hőmérséklet minimuma Koszovszka Mitrovicán — 8 fok volt.

Időjósítás: Boros idő várható átmeneti derüléssel és helyi esőkkel. Noviszádon esetleg gyenge eső mellett —1 és plusz 6 fok között váltakozik a hőmérséklet.

— XI. Pius pápa jövőre Németországba utazik a passió-játékokra. Münchenből jelentik: Augsburgi híradás alapján fenntartással közlik a lapok, hogy XI. Pius pápa az 1930. évi passió-játékokra Oberamergaubába utazik.

— A beográdi rádió holnaptól kezdve a 461-es hullámhosszon dolgozik. A prágai nemzetközi rádiókonferencia határozata értelmében a beográdi rádióállomás a tegnapi naptól kezdve a 461-es hullámhosszon dolgozik.

— Vrbászon szigorították a zárórarendet. A kulai főszolgabírói hivatal e hó 3-án új rendeletet adott ki, mely a kocsmai zárórát Novivrbászon este 10 órában állítja meg. A rendelet alól csak szállodák képeznek kivételt, valamint azok a nagyobb korezmák, amelyek erre külön engedélyt kértek és kaptak. A rendőrség szigorú utasításokat kapott a rendelet betartásának ellenőrzésére.

— Eljegyzés. Szabó Annuska és Wolf Toncsi Noviszád jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

HUZÁS április 8-án. Sorsjegyek kaphatók a főelárusítónál
LUSTIG LAJOS
banküzlet, Noviszád, Kr. Alexandra 13

— Mosdóhelyiség a szombori állomásnál. Szomborból jelentik: Szombor városa több éves koncessziót adott Sztanicski Pál szombori lakosnak arra, hogy a vasuti állomásnál mosdóhelyiséget építhessen. A felépülő helyiség — melyben fodrászműhely is elhelyezést nyer — rég érzett hiányt fog pótolni a szombori vasuti állomáson.

— Elutasított ajándékozási kérelem. Szomborból jelentik: Grosberger Dávid szombori textilkereskedő pár év előtt kisebb textilgyárat létesített Szomborban s a gyár egyik városi épületben nyert elhelyezést. Grosberger most azt kérte a várostól, hogy az épületet ajándékozzák neki s ő kötelezi magát üzemének megnagyobbítására s textilmunkások kiképzésére szükséges szaktanfolyam felállítására. A város Grosberger ajándék iránti kérelmét elutasította.

— Szerencsétlenül járt munkás. Pénteken délután a vasuti állomáson Batusics Milán munkás sinek kirakásával volt elfoglalva. A kirakodás alkalmával egy súlyos vasdarab Batusicsra zuhant, aki eszméletlenül terült el a földön. A rendőri bizottság a kórházba szállította a munkást, ahol ápolás alá vették. Sebesülése súlyos, de nem életveszélyes.

— Jutányosan legjobb áru. Dobozokban nagy választék. Prima lemez minden színben. Eladja csak a Barth cég! Barth Domonkos, fabrika kutija, Mali Liman, Novi Sad.

— Gyomor- és hasbántalmak, izgékony-ság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, esőkkent munkaképesség megszűnhetnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Orvos-tanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a Ferenc József viz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Ritka áldozatkészség. Kuláról jelentik: A kulai Jelena hercegnő-uccai háztulajdonosok az Egyesült Faszobrászok, illetve Arth Béla kezdeményezésére vállalták ezen ucca kikövezését, melyhez a község tizezer dinárral és az építő anyagok közmunka utáni fuvarozásával járul hozzá. Az utépítést már megkezdték és annak befejezése után az ucca parkirozva lesz. Itt említjük meg, hogy a vasuti ucca és a szomszédos uccák tulajdonosai a község hozzájárulásával értéki kutat furatnak, amely már az ötödik az utóbbi fél évben furt kutak között.

— Eljegyzés. Opolzer Leikét Noviszádról eljegyezte Szélpál Ferenc Szegedről. Noviszád, 1929 április hó 7-én.

Ujdonság! **Ujdonság!**
SZINES OLAJ POTRAIT
a leipzigi fotó kiállítás szencziója, készíti
VAJDA FOTO, NOVISAD
Tekintse meg kárakataimat!

— Egyszeri értekezlet után három napra félbeszakították az optáns ügy tárgyalásait. Bécsből jelentik: A magyar-román optáns kérdés rendezésére irányuló bécsi konferenciát három napra ismét félbeszakították. A román delegáció vezetője tegnap délelőtt hosszabb tanácskozást folytatott Szterényi József báróval a magyar delegáció vezetőjével. A két delegáció délután plenáris ülésre ült össze, amely három óra hosszat tartott.

— Kocsmai verekedés a bíróság előtt. Szubasics Cveta noviszádi vendéglős és Velicki Lázár noviszádi vendéglős haragos viszonyban éltek. Szubasics Cveta ennek ellenére 1927. október 6-án ittas állapotban betért Velicki vendéglőjébe, aki azonban nem akart italt adni neki. Szubasics ekkor rátámadt Velickire, aki végül felesége segítségével kitudszkolt a vendéglőből. Szubasics az uccán lesekkedett ezután Velickire és amikor ez kiment, újból rátámadt. Dulakodás támadt közöttük és ez alkalommal Velicki a szemén oly súlyosan megsérült, hogy felszemére megvakult. Tegnap tárgyalta az ügyet a törvényszék Belajcsics tanácsa, amelyen beigazolást nyert, hogy Velicki súlyos sérüléseket szenvedett. Dr. Antonijevics Dusan ügyész a vádlott szigorú megbüntetését kérte. Dr. Aradzki Mita védőügyvéd ezzel szemben rámutatott arra, hogy Velicki sérülését esésközben szereshette, különben is Szubasics annyira ittas volt, hogy nem felelhet tetteiért, ezért enyhe büntetést kért védenca számára. A bíróság hosszas tanácskozás után 15 napi elzárásra ítélte Szubasics Cvétát. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a végő felebbezet ellene.

Tüzifa - Stamler
Gázgyárnál. Telefon 23-56

— Adófellebbezések tárgyalása Kulán. Hétfőn kezdik meg Kulán a vrbászi adófellebbezések tárgyalását. Mivel a vrbászi adó-kivető bizottság által kivetett adót az adó-fizetők nagyon sokallják. A fellebbezések egész garmada vár elintézésre, úgy hogy a tárgyalások valószínűleg 5-6 napig tartanak.

— Gumifűzők és haskötőkben nagy választék Barth L. fűzőtermében, Zrinyi Péter ucca 17. Fűzők mérték szerint.

Természetes **Igmándi** keserűviz
gyomor és béltisztító hatása páratlan.

kapható mindenütt kis és nagy üvegben.

Az Igmándit ne tévessezo össze másféle keserűvizzal!

— Megszüntettek egy tanácsnoki és egy irtóki állást a szombori városbázán. Szomborból jelentik: Megirtuk annak idején, hogy az 1928-ban megválasztott városi tisztviselők közül dr. Pelikán tanácsnokot, akit a magyar radikálisok hoztak be a szombori városbázára, a főispán nem erősítette meg állásában. A polgármester javaslatára most ezt a tanácsnoki állást egy irtóki állással együtt megszüntették.

— A szombori baromfikiállítás felhívja az összes, a bácskai tartomány területén működő baromfitenyésztőket, amennyiben mint kiállítók a május hó 19. és 20. rendezendő baromfitenyésztő kiállításon részt ohajtanak venni s nem tagjai a szakosztálynak, részvételüket legkésőbb f. hó 20-ig. Szombori tagok legkésőbb f. hó 15-ig jelentsek be a Bácskai Gazdasági Egyesületnél Szomborban (telefon 51). Kiállítható fajtiszi és keresztetett tyúk, kacsa, liba, gyöngytyúk, pulyka páva, galamb és házi nyul félék. Be kell jelenteni, hogy ezen baromfifélékből mely fajtaból hány darabot fog kiállítani. A szakosztály tagjai térdíjat nem fizetnek, míg a nem tagok galambok után páronként 10 dinárt, egyéb baromfi és házinyulak után páronként 20 dinárt tartoznak a jelentkezéssel egyidejűleg az egyesülethez beküldeni. A kiállítás megfelelő drótfonatu kalitkáról is gondoskodik, ha a kiállító ebbeli igényét az egyesületnek bejelenti. A kiállításra vonatkozó bármilyen megkeresés a Bácskai Egyesülethez Szomborba intézendő.

SULYOK - FEST - TISZTIT

Minta után pontosan festek. - Selyemruhák festése, vagy tisztítása 24 óra alatt. - Plissirozást vállalok. Feltűnő olcsó árak. - Futoska utca 12.

TÖZSDE

A DINAR ARFOLYAMA

Bécs 1241-1247, Prága 5885-5925, Berlin 7.355-7.365, Milánó 33.62, London 276.

ZURICHI TÖZSDE

Budapest 90.575, Páris 20.30, London 2521 hétnyolcad, Newyork 519.55, Brüsszel 72.1625, Milánó 27.185, Madrid 78, Amszterdam 208.35, Berlin 123.20, Bécs 73, Stockholm 138.80, Oszló 138.757, Kopenhága 138.475, Szofia 3.7525, Prága 1539, Varsó 58.30, Beograd 9.125, Athén 6.705, Konstantinápoly 2.55, Bukarest 3.09.

BUDAPESTI HATÁRIDŐS TERMÉNYTÖZSDE. ZÁRLAT

Irányzat: Szilárd. Forgalom: Elénk. Magyar buza májusra 25.51-25.52, októberre 26.50-26.51. Magyar rozs májusra 23.41-23.42, októberre 24.10-24.11. Tengeri májusra 28.08-28.10, júliusra 28.33-28.34.

CHIKAGOI TERMÉNYTÖZSDE ZÁRLAT

Buza: Alig tartott. Májusra 117 ötnyolcad-117.5, júliusra 121 háromnyolcad-121.5, szeptemberre 123 hétnyolcad-123.75. Tengeri: Tartott. Májusra 90.25, júliusra 93.5, szeptemberre 94. Zab: Tartott. Májusra 46.5, júliusra 45 háromnyolcad, szeptemberre 43 ötnyolcad. Rozs: Alig tartott. Májusra 99.5, júliusra 101.25, szeptemberre 101 hétnyolcad.

BUENOS AYRES

Buza májusra 9.40, júliusra 9.75. Tengeri májusra 8, júliusra 8.05. Zab áprilisra 7.65.

ROSARIO

Irányzat: Tartott. Buza májusra 9.40. Tengeri májusra 7.90.

Értesitem tisztelt vevőimet, hogy uriszabó műhelyemet a Laza Telecskog ucca 5 ról

Gajeva Könyök ucca 3 szám alá áthelyeztem

Kérem tisztelt vevőimet új helyiségemben továbbra is bizalmukkal támogatni szíveskedjenek.

Weisz Rezső uriszabó

SPORT

Ma délután 3/4 órakor: Gradjanszki (Mitrovica)—NAK I. o. bajnoki

NAK pálya, bíró: Nikolics, Beograd

A mitrovicai Gradjanszki idei első szereplése, különösen a bajnoki tabella utolsó helyezése szempontjából nagy fontossága. A Gradjanszki jelenleg rosszabb gólaránya folytán az utolsó helyet foglalja el a bajnoki listán, tehát ha győzelmet nem is igen érhet el, döntőfontossága lehet ránézve az is, hogy minél kisebb gólarányu legyen az esetleges veresége.

A NAK husvétmásnapján mutatott játéka alapján biztos győzelemre számíthat. A vezetőségnek bőséges játékosanyag áll rendelkezésére, amelyből bizonyára az utóbbi játékok során kiváló formát mutatott együttest állítja csatasorba a Gradjanszki-val szemben. Három-négy gólkülömbőségű NAK győzelem valószínű.

Szinte üdítően hat, hogy a mérkőzés vezetésére beográdi bírót küldtek ki. Sajnos ez az intézkedés átmeneti jelentőségűnek látszik, mert már a legközelebbi mérkőzésekre, amelyekben pedig noviszádi egyesületek játszanak egymás ellen, ismét noviszádi bírót jelöltek. Reméljük, hogy az érdekelt egyesületek, vagy a kerület módját ejti, hogy az illetékes körök figyelmét felhívja a visszaszámításra.

A MAI MÁSODOSZTÁLYU MÉRKŐZÉSEK

Ma kezdődnek meg a mérkőzések a másodosztályu bajnokságért és a mára kisorsolt három mérkőzés közül a Temerini T. C.—Gradjanszki találkozás a legjelentősebb. A másodosztályu bajnoki lista első és második helyezettjének mai küzdelméből, valószínűleg a saját pályán játszó TTC kerül ki győztesként, de a győzelme egy-két gólnál aligha lesz nagyobb.

A kamenicai Rádnicski, minthogy a kamenicai pálya víz alatt áll, Petrovácon mérkőzik a Szlovacsival. A saját pálya és a nagyobb tréning a Szlovacsiki győzelmét teszi valószínűbbé, de itt is csak egy-két gólos győzelemről lehet szó.

Az indijai Konkordia fölényes győzelmet arathat a vrdniki Rudár csapatán. A szerémségi osztályban a Konkordia foglalja el a bajnoki lista első helyét és bizonyára mindent megtesz, hogy pozícióját minél jobban megerősítse.

A másodosztályu mérkőzések közül a temerinit Daljev, a petrovácit Andréa, a vrdnikit Sneff vezeti.

Ma a husvéti serleggyőztes Szombori T. K. lesz az Odszaci S. C. ellenfele. Ma délután fél 4 órai kezdettel az OSC a Szombori T. K. kitűnő formában levő csapatát látja vendégül. Az SzTK-val való összecsapás az OSC-re nézve igen jó erőpróba lesz az elsőosztályu bajnoki kampány előtt mivel az SzTK, a husvétünnep alatt a Szombori Sportot 2:0-ra és a ZsAK-ot 2:1-re győzte le. Az SzTK-án keresztül tippel az odszaci sportfanatikusközönség a rövid időn belül Szomborban lejátszandó I. osztályu b. Szombori Sport—OSC mérkőzés eredményére. Az SzTK ellen a következő csapattal áll fel az OSC: Katona, Szutter, Grafelnik, Knöbl, Weisz, Schuy, Teufel, Schneider, Trischler, Niederkorn, Baranyi. A husvéthétfőn megtartott Vojvodina—OSC mérkőzésen, Hügel a csa it lelke annyira megsérült, hogy két hétig nem léphet a pályára.

A bácskogradistei A. K. vasárnap, április 7-én a moli Szokot látja vendégül barátságos mérkőzésre.

A NAK tartaléksapata ma délután pont 2 órai kezdettel barátságos mérkőzést játszik a Rádnicski csapatával. Ennek kapcsán felhívom az alatt jelzett játékosokat, hogy ma délután pontosan egy-negyed 2 órakor az öltözőben jelenjenek meg: Platz, Hajzer, Müller, Schneider I, Hetterle, Aranyossy, Neuwirth, Fekete, Lemler, Alexi, Horvát, Hiegel, Pulizsák, Majorossy, Szentiványi.

A NAK futballszakosztálya ma este 8 órakor a Lemler-féle vendéglőben, katonai szolgálatra bevonuló játékosai tiszteletére társasvacsorát rendez, melyre az egyesület tagjait és barátait vacsora-fogyasztás kötelezettsége nélkül is szívesen látja a szakosztály vezetősége.

Délután 1 órakor indul Rumára a Rádnicski csapata. A Rádnicski vezetősége ezuttal közli a játékosokkal, hogy a csapat az eredeti tervtől, eltérően nem délután kettő, hanem pontosan ebéd után egy órakor indul autón Rumára. A kijelölt játékosok tehát legkésőbb délután egy órára jelenjenek meg a pályán.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy felejthetetlen leányunk, testvér és sógornő

BÖHM ANDORNÉ

szül. Kohn Ilonka

f. évi április hó 5-én 5 és fél órakor hosszú szenvedés után 20 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunyt földi maradványait április 7-én, délután 3 órakor Jovan Aranjeva 5 számú gyász házból az izraelita temetőbe helyezik örök nyugalomra.

A gyászoló család

Fotó amatőrök!

A legnagyobb orthocromázia nagy és általános érzékenység a

lemezeknél és filmekben. Eddig valóban utolérhetetlen

Modern stílusú hálószobát, ebédlőt, leány- és uriszobát 6 ezer dinártól felfelé, továbbá luxus- és sportcsónakot készít

URBAN GREGEC műasztalossága
Petrovaradin, az új hid közelében

Borbély-üzletnek

alkalmas helyiség kiadó, borbélyüzlet a közelben nincs. Érdeklődni Kamenicska ul. 4 alatt

Kamenici ucca 7. szám alatt **ÜZLETNELYISÉG** minden célra alkalmas, esetleg 2 szoba konyha és mellékhelyiségekből álló lakás május 1 re kiadó. 1106

HIRDETMEY

Tulajdonos eladja közvetlen Pécs mellett, a várostól 25 km fekvő 825 holdas, mindent megtermő, teljesen sík birtokát. A major kis vasutal az állomással össze van kötve, hét szobás modern vízvezetékű kastéllal, három holdas parkkal és és gyümölcsösökkel kerül eladásra. Az ára október 1-én átvéve 550.000 pengő, felével átvehető. Cim a kiadóban.

Építészek és építők

legkedvezőbbben szerezhetik be építkezési anyagjaikat, ugymint:

CEMENT Beocsini, Portland és Speciál **MÉSZ** I a szlovén **GIPSZ** építkezés és szobrászok részére **REIBSAND** facsát spricelésre **KÁTRÁNYPAPIROK** minden minőségben **SZIGETELŐ LEMEZ** stb.

A. SIMON, Novisad, Ustavka 41

Holitzky Károly, Novisad

Villamos, gép- és mechanikai műhely

Kralja Aleksandra ulica 9

Allandóan raktáron, gyári lerakat. Villamosmotorok, Dynamók, "Phylay" motor schalterok, ventilátorok minden kivitelben, villamos kovácsfűjtatók, legújabb és legmodernebb mozi berendezési cikkek. Takarékttranszformátor minden váltóáramra kapcsolható, hihetetlen olcsó üzemköltség, egyszerű kezelés, tiszta és nyugodt kép. Kérjen ajánlatot! Mindennemű javítások és tekercselések végeztenek. Sürgőnycim: Tehnika Novisad

A technika és a tudomány

Az elektronfém. A modern gépépítés és járműtechnika mind nagyobb mértékben alkalmazza az u. n. könnyűfémeket építési anyagnak. „Könnyűfém”-nek az alumínium különböző ötvözeit nevezzük. Legismertebb közülük a duralumínium, melyből a fémrepülőgépek és a léghajók fémváza készül. Kevésbé ismert a csak most hódító alumíniumötvözet az elektronfém, mely arról nevezetes, hogy fajsúlya csak 1.82 léven, közel 4%-kal könnyebb az alumíniumnál és a duralumíniumnál s mint ilyen, a világ legkönnyebb eddig ismert fémötvöze. Amellett pedig szilárdsága kb. akkora, mint a duralumíniumé. Míg ugyanis az alumínium húzási szilárdsága 10–25 kg. négyzet mm. az elektron terhelhetősége a duralumíniuméval egyenlő, azaz 18–43 kg. négyzet mm. Az elektron könnyen megmunkálható fém, hengerelhető, sajtolható, nyújtható és forrasztható, noha a gyakorlatban rendszerint nem forrasztják. Az alumíniummal ellentétben lúgokkal, savakkal szemben érzéketlen, víz és vízgőz azonban megtámadja, miért is rozsdavédő anyagokkal kell kezelni.

Az elektron vegyi összetételét illetően főképen alumíniumból és magnéziumból áll, azonkívül még kevés réz, cink, mangán, nikkel és szilícium is van benne. Ellenállóképességére jellemző, hogy pl. egy percenként 1000 cigarettát készítő gép, mely legnagyobb részét elektronból épült, eddig már ötmilliárd cigarettát csinált, anélkül, hogy jelentősebb kopást szenvedett volna. Az automobiliparban is eredménnyel kezdték használni a kocsit holt súlyát nagymértékben csökkentő elektront. A berlini autobuszok például elektron-kerekekkel járnak s azokkal eddig több mint 110.000 km-t tettek meg a legcsekélyebb zavar nélkül. A repülőgépgyártásban, ahol minden megtakarított kilogramm nagy fontossággal bír, a könnyű elektron megbecsülhetetlen szolgáltatásokat tesz. Az angol hadvezetőség hónapok óta kísérletezik a legnagyobb titokban elektronból készült repülőgépekkel; az eredményeket természetesen szintén titokban tartják. Németországban, ahol eddig csak a motorok egyes alkatrészeit gyártották elektronból, most a repülőgépek törzsét is ebből a fémről akarják beszíteni.

A lepra gyógyszere. A lepra ugyszólván a legújabb időkig ama ritka járványok közé tartozott, amelyek ellen eddig semmiféle gyógyszerrel nem védekezhetett a tudomány. Ez a szörnyű betegség, melynek kórokozóját S. A. Hansen fedezte fel, a középkorban valóságos istencsapása volt az emberiségnek, míg végre a 17. században vasszigorral keresztülvitt zárlati rendszabályokkal gátat vetettek irtózatoss pusztításainak. Ma már jóformán csak a keleten és a Csendes-óceán egyes vidékein lép fel szörványos esetekben. A leprás betegeket, mint a társadalom kiközösítettjeit, gondosan elszigetelték a világtól elzárt helyekre, leprosoriumokba internálják. Ott kinlónak a szerencsétlenek évekig, míg a halál megváltja őket szenvedéseiktől. Gyógyulás a lehető legritkábban s csak igen könnyű esetekben fordul elő. A tudomány, alkalmas gyógyszer hiányában, eddig csak védekező hadjáratot viselhetett a lepra ellen; most azonban, ha Paldrock dorpati professzor eljárása beválik, támadólag léphet fel ellene. Paldrock ugyanis néhány leprabeteget kísérletképpen folyékony szénsavval és egy aranykészítménnyel kezelt s meglepő győgyeredményeket ért el. Ez az első eset, hogy a lepra aktív gyógyításáról beszélhetünk. Paldrock tanár kísérletei reményt nyújtanak arra, hogy a tudomány valamikor kiríthatja majd ennek a rettenetes járványnak legutolsó nyomát is és visszaadhatja a társadalomnak a benne szenvedő szerencsétleneket.

A világ széngazdálkodása. Egy angol szakfolyóirat statisztikai adatai szerint

Külföld humora

KI DOLGOZIK.
Mondja hány ember dolgozik a maga gyárában.

— Száz közül tíz.

BAJ.

— Igaz, hogy tegnap a színházban tüzilárma volt?

— Igaz.

— Nem tört ki pánik?

— Nem oly kevesen voltak, hogy nem bírt kitörni.

REMEK!

— Az adófelügyelő urat keresem!

— Nincs itt!

— Remek! És mikor nincs itt legközelebb megint az adófelügyelő ur?

A NAGY HÁBORU.

— Mondd nagypapa milyen háboru tört ki 1884-ben?

— Akkor vettem el feleségül a nagymamádat.

CSEKÉLYSÉG.

— Felmondok. Két pofont kaptam a feleségétől.

— Na és? Felmondok én ilyen csekélységekért?

PÁLYAT

TÉVESZTETT.

— A fiam író volt, de a novellái nagyon kódorok és sötétek.

— Nem volt azelőtt meteorológus?

NEHÉZ KÉRDÉS.

— A jó egészség titka a hagymaevés.

— De hogy lehet a hagymaevés titok?

1926-ban 1337 millió tonna szenet termeltek az egész világon, ebből kőszén 1063 millió t.; anthracit pedig 12 millió t. volt. Ha ezt a széntömeget a szén legnagyobb fűtőértékére (kg.-ként 7000 kal.) számítjuk át, 1268 millió tonnát kapunk. Ennek a mennyiségnek 49.2 százalékát (608 millió tonna) az Egyesült Államokban, 21.8 százalékát (270 millió t.) Angliában, 13.7 százalékát (190 millió t.) pedig Németországban termelték. A fogyasztás megoszlása a termeléstől némileg eltérő; az Egyesült Államokban ugyanis a teljes szénmennyiség 47 százalékát (503 millió t.) Angliában 15.3 százalékát (190 millió t.), Németországban 15.1 százalékát (185 millió t.), a többi országokban pedig 22.6 százalékát (280 millió tonnát) fogyasztottak el. A kitermelt széntömegeből 740 millió tonnát stabil és mobil erőtelepek, 200 millió tonnát koksizók, gázművek, 115 milliót háztartások, 53 milliót pedig fűtési, szántási, konyhai és ipari üzemek értékesítettek.

A Nap égető hatását mérő készülék. Tudvalévő, hogy a napfürdőzők csupasz bőrét megtámadják a napfényben lévő ibolyántuli sugarak s ezt — az illető bőrének érzékenysége szerint — helyenként többé-kevésbé meg is égethetik. Aki nyáron azzal a szándékkal fekszik ki a napra, hogy

„A mi házasságunk boldog,”

mondja Bölcs Kató ifiasszony. „Nékem mindég van időm a férjecském részére, még nagymosáskor sem késik az ebéd, hiszen RADION egymaga mossa a fehérneműket.”

Kiméli a ruhát!

szép csokoládébarnára süttesse magát vele, rövid idő alatt többé-kevésbé súlyos égési sebeket kap, ha bőre érzékeny. C. Burt amerikai professzor most olyan készüléket szerkesztett, mellyel kísérletileg meg lehet határozni a bőr ibolyántuli sugarak iránt való érzékenységét. A készülék lényegileg szűrőkkel ellátott higanykvarelámpa, mellyel a bőrön mesterséges napperzselést lehet előidézni. Az ehhez szükséges időtartam a bőr érzékenységének fokmérője. A nyári strandfürdők a jövőben talán majd ily készülékkel felszerelt napfény-megfigyelő állomásokkal fognak birni, melyek megállapítják majd a Nap égető hatásának intenzitását, úgyhogy mindenki tudni fogja, meddig szabad a napon maradnia, anélkül, hogy bőrét megtámadná az ibolyántuli sugarak.

A technika haladása

— Tudja, hogy a technika óriásit haladt?
— Hogyan?
— Azelőtt naponta öt embert gázoltak el, ma már ötvenet...

Enyelgés

— Én megelegszem az én tudásommal.
— Szép tőled, hogy olyan szerény vagy.

Pókháló

Regény

Irta Csathó Kálmán

(29)

Egy szerelmes szempár, amelynek a tükre hazug s gyönyörködni benne szomorú önámítás, párosulva azzal a félelemmel, hogy bármely pillanatban vége szakadhat örökre, — ő, de a reménytelen, a kietlen valóságnál, amelynek nincs egy forró emléke, nincs egy teljesülést ígérő álma, még mindig jobb ezerszer...

Marischell kisasszony életének első korszaka azzal telt el, hogy pozíciót teremtsen magának abban a társaságban, alová szegény munkássorból felküzdötte magát. Nehéz idők voltak ezek, tele remegéssel és hazugsággal, leplezetésével alacsony származásának és szegénykezéssel a szülei miatt, akiket nem tagadott ugyan meg teljesen, akiket azonban dugdosott mindenki elől. Akkoriban ezért nem engedett magához közel senkit, ezért nem ment férjhez, mert be kellett volna vallania, hogy egyszerű munkások gyermeke, neki pedig arisztokratikus és kissé nagyzó hajlamai voltak s egyformán szeretett volna ragyogni szépséggel és szellemességgel, gazdagsággal és előkelő származással...

Később — ez volt a második korszaka — minden idejét elfoglalták a pályájával és a megélhetéssel járó gondok. Dolgozott, hogy az igényeit legalább részben kielégíthesse, az apja halála után magához vette az anyját, megpróbálva kiöltöztetni és mutogatható állapotba hozni az öregét, közben pedig várt, egyre várt, várta a csodát. És a nagy várásban észrevétlenül, lassan elkezdett fonnyadni — kissé talán idő előtt is... Egykor sima és gömbölyű nyakán furcsa haránt-ránok jelentek meg s a szemében sarkában apró szarkalábak...

Ekkor már tanárnő volt és ekkorára már ő maga is elhitte, amit általában hirdettek, hogy az apja gyáros volt s ha az édesanyja a régmúltakról kezdett beszélni s holmi mesterlegényeket emlegetett és mesterinasokat, elnéző mosollyal tért napirendre az öregkor sajátosságos gyöngesége fölé.

A sok kishivatalnok között, akikkel egy házban laktak, gögös ridegséggel tartotta magától távol az embereket és nagyon haragudott, ha az anyja összebarátkozott egyik-másik szomszédal és át-átment hozzájuk trécelni.

— Mondtam már, mamuskám, hogy ezek műveletlen emberek és nem hozzánk valók!... Ne tessék őket idehozni, mert én úgy sem állok velük szóba és csak sértődés és harag lesz belőle.

Özvegy Marischellné ilyenkor csak válat vont és legyintett egyet. Aztán halkán azt dörögte:

— Na, freilich! Den ganzen Tag wer' ich allein sitzen!... Hogyisne!

És konokul tovább barátkozott velük, amiből a végén csakugyan rendesen sértődés lett, harag, ellenségeskedés, sőt nem ritkán veszekedés is, — igaz, hogy nem annyira a Marischell kisasszony rártartása miatt, hanem hol a mosókonyha, hol a szemétkiöntés, hol meg igazán nem tudhatom milyen ügyek következtében, amiket azonban az öreg asszony maga is el tudott intézni, mert ha a lába és szeme meggyengült is a kortól — a nyelve ép maradt és azzal még fölvehette a versenyt akárki ellenében is.

Marischell kisasszony ebben a korszakban csak egy-két kolléganőjével barátkozott meg egy nagynevű, de már idősebb tragikával, aki egy ideig állandóan hurcolta magával mindenfelé és sülve-főve folyton együtt volt vele, mint elválhatatlan barát-nője. Ez a barátság elég volt arra, hogy Marischell kisasszony rájőjön a színháznak az izére, belássa, hogy elhibázta az életét, mikor a színpad helyett a katedrara lépett és hogy végül mindennek a koronájaként halálosan belebolonduljon Fonyódy Miklóshoz.

Ez a szerelem vetett véget a tragikával való barátságának is mert egy premiér után,

amelyben Fonyódy is játszott s a művésznő is, Marischell kisasszony elragadtatása és lelkesedése a színész játékaival szemben nem ismert határt, míg a barát-nője számára alig volt egy-két banális dicsérő szava. A művésznő viszont kemény kritikával illette Fonyódyt, akit nem átalított ripacsnak és aljas komédiásnak bélyegezni, s amikor Marischell kisasszony szembeszállt ezzel az igazságtalan ítélettel, ellenségnek és összekülvőnek nevezte őt is és valósággal kikergette a házából.

Marischell kisasszony ekkor kezdett el Fonyódyval barátkozni. A megismerkedés nagyjából csakugyan olyanformán történt, ahogy annak idején Benjáminnak elmeséite, a különbség mindössze annyi volt, hogy sokkal hosszabb ideig ostromolta a színészt levelekkel, virágokkal és a szerepeire vonatkozó mindenféle könyvek küldésével, mint ahogy akkor beszélt. Fonyódy eleinte egyáltalán nem reagált a közeledési kísérletekre, egy nap azonban, mikor Marischell kisasszony megírta neki, hogy hogyan veszett össze miatta a nagy tragikával, érdeklődni kezdett, hogy ki is hát tulajdonképpen ez a tanárnő, aki neki ezeket a lángoló leveleket írogatja. És ekkor megtudta, a következőket: Marischell Lujza kisasszony a magyar nyelv és irodalom, továbbá a történelem tanára a tanítóképzőben. Nagyműveltségű hölgy, akinek a kiváló tragika nagyon sokat köszönhet, mert minden egyes szerepéhez ő hordta össze széles körre kiterjedő figyelemmel és gondossággal az összes adatokat. Marischell kisasszony eleven lexikon minden olyan dologra nézve, amire egy klasszikus színésznek szüksége lehet, — érdemes vele barátkozni, mert ez és művelt és csak hasznára lehet az embernek.

Fonyódy, akinek féktelen ambíciója, sikerszomja és pózoló nagyképűsége határtalan erendő lustasággal párosult, úgy vélte, hogy ez a Marischell kisasszony csakugyan segítségére lehet neki is, jó lesz vele megismerkedni.

A többi, ami ezután történt, természetes következménye volt a Fonyódy jellemének. A színész nem érezte jól magát tomboló siker nélkül és ilyen sikert — ezáltal — csak izzó szerelmi valamósokkal érhetett el ennél a nőnél, akinek hervadó vénleányosága szomjazta a szerelmet. Fonyódy, akinek második természete volt elhíttetni olyan érzéseket, amelyek távol állottak tőle, minden lelkiismeretfurdalás nélkül szavalt Marischell kisasszonynak a szerelemről, pillanatra sem érezve e miatt mást, mint amit akármelyik rendes ember szokott érezni, ha udvarias bókokat mond erre pályázó idősebb dámáknak. Fonyódy szokva volt hozzá, hogy a kulisszák közül, ahol arról beszéltek éppen, hogy egy jelen nem lévő kolléga milyen rosszul játszott a tegnapi darabban, berohanjon a színpadra és borzalomtól lihegve előadja, hogy saját szemével látta, mikor a királynő kétségbeesésében önkézével merített tört a szívébe. Ahogy ott ezernyi néző előtt, a legnagyobb művészi igazsággal el tudta mondani ezt a valótlan szót, éppen úgy el tudta mondani, ugyanolyan hittel és a hangja remegésében ugyanolyan igazsággal azt a Marischell kisasszony vágyaiból belévetített valótlan szót is, hogy nem tud élni Marischell kisasszony nélkül.

Hogy aztán az, hogy művészi sikere jutalmául a kisasszony a nyakába borult, nem hozta ki a sodrából, annak az a magyarázata, hogy a színészmesterséggel velejár, hogy nem szabad finnyásnak lenni és aki a színpadon megszokta, hogy megcsokoljon kifestett és a játék izgalmától kihevült vénasszonyokat, azt a Marischell kisasszony szüzi tisztasága, még ha már kissé hervadóban volt is, igazán nem riasztotta vissza egy cseppet sem. Azonkívül Fonyódy jószívű is volt és szánta a kisasszonyt nagy árvaságában, de meg önmagának is hízeltett férfiasságának az a példátlan bizonyítéka, amely nem tudott oszlan bimbók és hervadó rózsák között egyformán, válogatás nélkül.

Aztán meg — ne restelljük bevallani

— a haszon is sokat jelentett számára, amit a Marischell kisasszony ragaszkodása hajtott neki. A féktelen hódolat, amely mindenféle szolgálatokban nyilvánult, az adaggyűjtés, a könyvkölcsönzés, az a fáradhatatlan munkakészség, amit a szerepei betanulásánál vett igénybe és általában mindaz, amit ki tudott préselni ebből a rajongó vénleányból, akinek az izlése és műveltsége króziusi gazdagság volt az ő saját izléstelenségéhez és műveltségéhez képest, megbecsülhetetlen értéket képviselt a szemében, amiért cserébe érdemes volt eljátszani egypár szerelmi jelenetet.

Marischell kisasszony azonban nem érezte egy pillanatra sem, hogy ebben a viszonyban ő az, aki ad, mert hiszen Marischell kisasszony szerelmes volt s a szerelemben adni gyönyörűség. S ráadásul a Fonyódy szerelme volt számára az a tükör, amelyben szépnek és fiatalnak láthatta magát, a Léthe vize, amelytől elfeledte, hogy az idő már elszállt fölötte és az ópium, amelynek szivásától bűvös álmok szálltak reá, és ezekben az álmokban színes, boldog jövő rajzolódott ki a képzeletében.

Ez volt számára a szerelem — kezdetben. De aztán árnyékok estek a ragyogó tükörré, homályos foltok támadtak rajta és az álmokat egyre sűrűbben szagatták meg a sivár józanság órái. Fonyódy nem volt kitartó. Néha napokig elmaradt, néha hetekig. Olyankor tért csak vissza, mikor megint szüksége volt valamire, — és ilyenkor is „hiányzott a játékából a lelkesedés heve, unott volt és sablonos eszközökkel dolgozott“, mint ahogy az elfogulatlan kritikus írta volna róla, ha láthatta volna.

De szerencséjére Marischell kisasszony nem volt elfogulatlan kritikus és nem is akart az lenni. Görcsösen ragaszkodott élete egyetlen örütségéhez, amely ifjúsága alkonyán kerítette hatalmába, s most is, Fonyódynak az intézetben történt látogatását követő napon, remegő szívvel, meghatottan várta vele a találkozót.

Az édesanyját már korán délután elküldte a szomszédba, s ezáltal nem, hogy lebeszélte volna a barátkozásról, de szigorúan meghagyta neki, hogy vissza ne merjen addig térni, amíg nem üzen érte. Ő maga virágos japán kimonóba öltözött, a teás-asztalt megterítette két személyre, edességeket rakott fel és friss vaját, a szobáját feldiszipette virággal, az íróasztalra pedig, amelyet a Fonyódy arcképe ékesített éppen úgy, mint a komót és az éjjeli szekrényt, odakészítette a Julianus Apostolára vonatkozó könyveket. Mindezt mértani pontossággal rendezte el, többször szemlét tartva és egy-egy hajszálnyit igazítva a tárgyak elhelyezésén.

Délután fél háromkor már készen volt. Még a teavíz is elő volt készítve, csak alá kellett gyújtani a gázt, hogy felforradjon. És akkor leült és várt. Várt, kezében a Desjardins munkájával, hogy ő maga is megegyszer rekapitulálja mindazt, amit Julianus Apostatáról tudott és ha rákerülne a sor, tudjon róla beszélni a művésznök. Sietve lapozta át a könyvet, lázasan frissítve föl emlékezetében a fejezetcímek szerint minden adatot, de már végre járt és Fonyódy még mindig nem volt sehol.

Négy óra lett, fél öt, öt... a várakozás kínos és lehangoló percei egymásután pergettek le, mikor végre hat óra tájban megszólalt az előszoba csengője.

— Mióta várom!... — szólt Marischell kisasszony, aki maga ment ajtót nyitni. — Már azt hittem el sem jön!...

— Miért?... Nem mondtam órát... Azt mondtam délután jövök... Most van délután...

Marischell kisasszony nem akart vitatkozni. Csendesben becsukta az ajtót és követte a művészt a szobába, aki anélkül lépett be, hogy a felső kabátját letette volna.

— Á! Teára vártál?... Ez kedves... De aligha maradhatok olyan sokáig, mert várnak rám...

— Várnak? Megint? Ki vár és hol?

(Folyt. köv.)

A valódi Albus kézmosó szappan megóvja a bőr finomságát

Az Albus kézmosó szappan hatásosan tisztítja a bőrt. Puha habja benyomul a legfinomabb pórusokba és eltávolítja azokról a tisztálanságot, anélkül, hogy izgatná a bőrt, vagy ártana annak. Az Albus kézmosó szappan tiszta zsíradékokból készült toalette-szappan, amely nem tartalmaz semmiféle maró alkotórészt.

Allandó jó minősége és kiadósága folytán az Albus-kézmosó szappant mindenütt kedvelik.

Az Albus Harang-mosószappan minden szakmába vágó üzletben kapható!

ALBUS kézmosó szappan
Gyártja: ALBUS SZAPPANGYÁR R.T. NOVISAD

Akar ön reumától, köszvénytől megszabadulni?

Szaggató, szuró fájdalmak a végtagokban és ízületekben, dagadt testrészek, nyomorék kezek és lábak, szurás, vonaglás a különböző testrészekben, sőt a szemgyengeség is gyakran reumatikus és köszvényes bántalmak következménye, amelyeket el kell tüntetni, mert különben a betegségek tovább terjedését nem akadályozhatjuk meg.

Ajánlok Önöknek
egy eredményes, vízeletkiválasztó, az anyagcserét és kiválasztást, elősegítő ivókurát, tehát nem ugyanevezett titkos gyógyszert, hanem a természet egyik termékét, mely az emberiség boldogulását szolgálja.

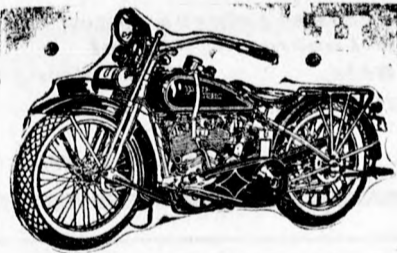
Mindenkinek ingyenes próbát!

Írjon azonnalt s az összes országokban levő képviselőitől teljesen ingyen és bérmentve megkapja a próbát a tanulmányos ismeretével együtt. Akkor ön is meggyőződhet a szer ártalmatlanságáról és gyors hatásáról.

August Märzke, Berlin — Wiemersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Aft. 25.

<p>Nagy, szép üzlethelyiség a főutcán azonnal, legkésőbb május 1-re átadó. Cim megtudható Kardos hirdetővállalatnál, Novisad</p>	<p>Jókarban levő 6 üléses nyitott AUTÓ eladó Dr. Vladarski, orvos Petrovaradin</p>	<p>Kiadó üzlethelyiség Jevrejska ucca 7. szám alatt. Bővebbet Kr. Petra 8. alatt, Petrovičnál</p>
<p>Biciklizni tudó Kifutófiu szerbül és magyarul beszélő felvétetik BRISTOL trafik Željeznicka ul. 27</p>	<p>Fiatalabb segédet a textil szakmából azonnalra keres Ignac Kohn i Sin Novisad</p>	<p>Jóforgalmu FÜSZERÜZLET korházzal szemben, trafik és italmérési engedéllyel, május 1-re bérbeadó. Bővebbet Futaki ut 101. alatt. 1211</p>

Világmarka!

Vajdasági és szerémségi képviselő:

„ALTERNO“ műszaki vállalat
VEL. BEČKEREK NOVISAD
Aleksandrova 10. Tel. 110. Kr. Petra 28. Tel. 24-14

Étterem és szálloda átvétel

Van szerencsém a novisadi és vidéki n. é. közönséget értesíteni, hogy

„SRPSKI KRALJ“ ÉTTERMET ÉS SZÁLLODÁT az összes mellékelyiségeivel átvettem és azt személyesen vezetni fogom.

Kitűnő házikonyha és elsőrendű karlócai borok. Minden nap leghíresebb női zenekar. Szigoruan tiszta szobák igen szolid árakkal. Minden szombaton este 6 órától kezdve nyársonstú bárány és más elsőrendű meleg és hideg különleges ételek. Tisztelettel

POPOVIĆ SAVA

volt „Golubica“ most „Srpski Kralj“ vendéglőse

CSANTAVIR (Bacska) nagyközségben
levő egyedüli

szálloda és vendéglő

berendezéssel együtt, betegség miatt
eladó, esetleg bérbe kiadó

Csak személyesen tárgyal
KÖVECS GYULA

szállodás és vendéglős, CSANTAVIR

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR

APRÓ HIRDETÉSEK.

ugy hétköznap, mint vasárnap.

Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár

<p>Házasság 42 éves keresztény, gyermektelen özvegy aszszony ezuton keresi 42-48 éves, jólelkű jobb iparos ismeretségét házasság céljából. Leveleket „Boldogság“ jellege alatt a kiadó továbbítja. 1116</p>	<p>Kiadó Elegánsan butorozott szoba a város közponjában egy ur részére, telefon és fürdőszoba használattal kiadó. Cim a kiadóban. 1120</p>	<p>Kereslet SZABÓ szakmához, raktári és vásári kész ruhák készítéséhez TÁRSAT keresek kisebb befektetéssel, Novisadon. Ajánlatokat „Konfekció“ jellegre a kiadóba kérem. 970-1</p>
<p>Eladó „KIS PÁRIS“ vendéglő a centrumban, Novisadon eladó vagy bérbeadó, nagyon kedvező feltételek mellett. Bővebbet ugyanott. 1122</p>	<p>Kereslet Egy gyermektelen házaspár kőműves mester, házmesteri állásra május 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. 1097</p>	<p>Kereslet KERESTETIK uri házhoz egy jó polgári családból való, gyermeket szerető MEGBIZHATÓ LEÁNY 3 és 5 éves gyermek mellé. Megkeresések „Gyermekkedvelő“ jellegre a kiadóhivatal címére intézendők. 1123</p>
<p>Három ablak 8 fiókos 170 cm magas, eladó. Gajeva (Könyök) u. 8. 1104</p>	<p>Kereslet Egy gyermektelen házaspár kőműves mester, házmesteri állásra május 1-re felvétetik. Cim a kiadóban. 1097</p>	<p>Kereslet KERESTETIK uri házhoz egy jó polgári családból való, gyermeket szerető MEGBIZHATÓ LEÁNY 3 és 5 éves gyermek mellé. Megkeresések „Gyermekkedvelő“ jellegre a kiadóhivatal címére intézendők. 1123</p>
<p>HÁZ OLCSON ELADÓ Kamenici ucca 74. 1109</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Két jókarban levő csónak, felszereléssel olcsón eladó, Weisz vendéglő, Dudarska u. 33. 1094</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Eladó ház 5 szoba, 3 konyha pince istálló és fél hold földdel, Pirosi ucca 30. 1103</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Eladó használt, jókarban levő FALI FABURKOLAT, üzleti asztalok és egy kis gázkályha. Cim megtudható Kardos hirdetőirodában. 1129</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Egy kétszárnyas ÜVEG-AJTÓ ELADÓ, Njemacka u. 33. 1125</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Eladó olcsón egy szabó asztal, varrógép és a szabószághoz szükséges összes kellékek és egy szanitécfürdő, Musicki u. 27. 1133</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Ujonan épített HÁZ a Pirosi uton, új háztor, olcsón eladó. Bővebbet Novisad, Futoski put 18. üvegesület. 1063-1</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>
<p>Eladó egy telegkönyvezett házhely Futaki uton. Bővebbet Duna ucca 38. Földy. 903</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>	<p>Kereslet Keresek egy jóra való gyermektelen özvegyet vagy idősebb leányt, aki háztartásomat ellátná és engem nővéremmel együtt gondozna. Ha az illető kötelességeit megelégedésemre végzi éa hosszabb időt től nálunk, ugy családtagul fogadva őt, még végrendeletileg is jutalmazzuk hü gondozásáért. Jelentkezés Zrinyi ucca 29. Nemessányi Adél nyug. igazgató. 1126</p>

Állást keres
HÁZMESTERI állást keresek azonnalra. Cim a kiadóban. 1081

Intelligentes deutsches Fraulein sucht Stelle zu Kindern in besserem Hause. Anträge an M. Bergner, Novivrbas, Postrestante. 1085-2

Különféle
SZÉNA prima slavóniai préselve, vagonfélékben szállit Eugen Rausnitz, Osijek 1107

VÁLYOGTÉGLA 1 kocsi 15- dinárért Ljubljanska 9 alatt. Ugyanott törmelék elhordható. 1130

Eladó 3-4 darab File Storok. egy ágyterítő és hozzá 2 Stor tusorra himezve, elsőrendű kéziműzők és goblein munkához felvétetnek. Duna ucca 25. 1132

VOJVODINA legnagyobb rézműves műhelye. Állandó raktárt tart PÁLIN-KAFÓZÓ KAZANOKAT, PERMETEZŐKET, ŐSTÖKET, ŐSTHÁZAKAT, FAGYLALTGÉPEKET, el készít minden a rézműves szakmába vágó munkákat. VASA MALOČIĆ, Novisad, Kisačka 32. 8

MAKULATURA kapható a „Délbácska“ kiadóhivatalában, Novisad, Kr. Petra ul. 30. I. emelet.

Pékség kiadó
a legjobb helyen, teljes berendezéssel együtt, közelben pékség nincs. Érdeklődni Kamenicska ul. 4 alatt.

Meghívó

A Kereskedelmi és Iparbank R.-T.

alapszabályainak 6. §-a értelmében f. évi április 21-én délelőtt 10 órakor az intézet helyiségeiben tartja

XXII. évi rendes közgyűlését

melyre tisztelt részvényeseinket ezennel meghívjuk.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Jegyzőkönyvvezető és 3 jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének felolvasása.
3. A mérleg előterjesztése, a jövedelem felosztása és az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése feletti határozathozatal.
4. Igazgatósági tag választása.
5. Felügyelőbizottság választása.
6. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok 2. §-a értelmében.
7. Esetleges indítványok az alapszabályok 15. §-a értelmében.

Novisad, 1929. március 16-án

Az Igazgatóság.

Az alapszabályok 7. §-a szerint a közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, kik a közgyűlés megtartása előtt részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt a társaság pénztáránál, a Hrv. Sveopca Kreditna Bankánál Zagreb vagy a Kreditni zavod za trg. in indust. jubljani intezeteknél legalább 6 nappal a közgyűlés előtt letéteméyzik.

Vagyon		1928. MÉRLEG-SZÁMLA		december 31-én		Teher		
	D	p		D	p		D	p
Készpénz	9,766.080	05	Részvénytőke	12,000.000	—			
Betétek pénzüzeteknél	13,470.690	79	Tartalékalap	3,000.000	—			
Nyugdíjalap vagyona	3,328.014	—	Nyugdíjalap	3,328.014	—			
Értékpapírok	11,755.756	73	Betétek	113,835.843	15			
Váltók	98,276.088	70	Hitelezők	58,785.920	92			
Adósok	47,726.206	68	Övadákok és garanciák	7,621.132	50			
Jelzálog kölcsönök	11,456.613	66	Fel nem vett osztalékok	29.348	—			
Övadákok és garanciák	6,191.132	50	Átmeneti tételek	2,265.421	—			
Ingtatlanok	1,903.274	50	Tiszta nyereség	3,008.179	04			
Berendezés	1	—						
	203,873.858	61		203,873.858	61			

Veszteség		1928. EREDMÉNY-SZÁMLA		december 31-én		Nyereség		
	D	p		D	p		D	p
Kamatok	8,958.949	06	Át hozat a múlt évről	76.308	59			
Adók és illetékek	490.136	02	Kamatok	12,812.070	11			
Költségek	2,251.972	12	Jutalékok	1,747.379	43			
Leírások behajthatatlan követelésekből	3.859	50	Ingtatlanok jövedelme	77.337	61			
Tiszta nyereség	3,008.179	04						
	14,713.095	74		14,713.095	74			

A pénztárért
Winkler Antal
cégvezető

Novi Sad, 1929. január 1.

A könyvelésért
Szűcs Ferenc
cégvezető

A Z I G A Z G A T Ó S Á G

Kassovitz Miksa vezérigazgató, Ernst Bernat elnök, Forster Géza alelnök, Ehrenfest Frigyes alelnök,
Forgács Benő, Gross Viktor, Luckmann József
Dr. Lustig Nándor, Mayer Ferdinánd, Mátics Milorad, Peklió Béla, Rosenberg Ignácz
Dr. Stefanović Žarko, Dr. Tibor Dezső, Tosti Ágoston.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:
Derner Lipót, Dr. Fonyó Győző, Frank Lipót, Lazió Stanko, Plachto Lajos, Stern Ottokár, Wolf Samu.

NYELVTANFOLYAMOK

A BERLITZ-ISKOLÁBAN

FRANCAIS, ENGLISH, ITALIANO, DEUTSCH
az illető országok tanítói által tanítva
Minden tanár kizárólag csak az

anyanyelvén tanít

Új kurzusok e héten kezdődnek
Felvilágosítások és jelentkezések naponta déli-
előtt 11-1-ig és délután 4-8-ig
CARINSKA UL. 11. NOVISADA halott emlékének tisztelete
a legjobb emberi erény!

Emetések rendezését,

exhumálást, szállítást, bármely vidékről (külföldről is), a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legszolidabb árak mellett vállalom.

GOLGOTAI

id. LENKEY IMRE 66 FIA

Novi Sad, Uspenska ulica 12. sz.

Raktáron tartok kész butorokat, elvállalok butor, épület és üzletberendezési munkákat.

Tisztelettel értesitem a bevonuló ifjúságot,
hogy április 7-én, vasárnap nagy

Regruta bál

rendezek a DROPKA-féle vendéglőben. Jó borok, kitűnő apatini porter világos és barna sörök, a talpalávalóról pedig Petérbácsi gondoskodik. Számos látogatást kér
DROPKA FERENCNE, vendéglősUspenska ucca
5. szám alatti
UCCAI HELYSÉG
május 1-ével
kiadó

Tisztelettel van szerencsém tudatni, hogy gépműhelyemet és femontódemet a Temerini uccából, újonnan épült saját épületembe, a Kosovska uccába (gázgyár mellett) helyeztem át, ahol munkámat újra megkezdtem. Kérem nagyrabecsült rendelőmet, hogy engem továbbra is bizalommal felkeressen szíveskedjenek és igyekezni fogom minden tekintetben megelégedésüket kiérdemelni, egy munkámmal, mint szolid áráimmal. Tisztelettel Bugarski István, Novisad

Préselt szóna,

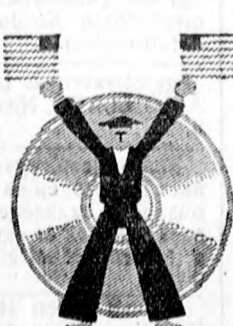
rózsa és fehér burgonya, vörös és fokhagyma, mütrágya stb.
vagon és kisebb tételekben kaphatókGausz János, Novisad
Futoski put 66. Telefon 25-34

KOMLÓZSINEG

árainkat mélyen

LESZÁLLITOTTUK!

AVRAM SCHIFF, NOVISAD

zsák-, zsinag- és ponyvanagykereskedő. Zsák- és ponyvakölcsönző.
Telefon 24-03 Telegr. Jutešif. Fiók: BEOGRAD-SAVA. Kérjen árajánlatot!BRUNSWICK
éle teste Amerikanische Tanzplatte

Zongorák világ márkás gramofonok

divatos tánc és művészi gramofónlemez nagy válogatású és legelőnyösebb fizetési feltételekkel is kaphatók

TRUPPEL hangszer- és zongoratermésben NOVISAD Dunavska 17 Željeznička 31

Lemezek árai: His Master's Voice, Columbia, Brunswick Din. 50.— Polidor, Parlophon, Odeon D. 40.— Edison Bell Penkala D. 30.—
Telefon Dunavska ul. 26-69., Željeznička ul. 26-70